

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune
Møtedato: Torsdag 25. januar 2024
Tid: Kl. 11.00
Møtested: Fylkeshuset, fylkesrådsalen, 5. etasje

Det vil bli holdt opplæring om kontrollutvalgets rolle og oppgaver før selve møtet tar til. Varigheten av opplæringen anslås til om lag 1 ½ time.

Saknr	Tittel	Unntatt off.
01/2024	Engasjementsbrev	
02/2024	Møteplan for 2024	
03/2024	Årsplan for 2024	
04/2024	Ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	
05/2024	Invitasjon til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn	
06/2024	Vurdering av uavhengighet – oppdragsansvarlig regnskapsrevisor	
07/2024	Vurdering av uavhengighet – oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer	
08/2024	Referatsaker	
09/2024	Drøftingssaker - eventuelt	

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 01/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

ENGASJEMENTSBREV FRA KOMREV NORD IKS

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget gir sin tilslutning til engasjementsbrev av 08.01.2024 fra KomRev NORD med de merknader og presiseringer som fremkommer i dette saksfremlegg.

Saken gjelder:

Behandling av engasjementsbrev.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Engasjementsbrev av 08.01.2024 fra KomRev NORD
- FKT's veileder for kontrollutvalgets påseansvar ovenfor regnskapsrevisor.

B: Referanser:

Saksutredning:

1. BAKGRUNN FOR SAKEN

Kommunen skal være gjenstand for revisjon og i kommunal sektor vil kontrollutvalget ha et ansvar for å påse at revisor utfører sitt oppdrag på en betryggende måte, se kommunelovens § 23-2, 1. ledd, bokstav a. Dette er også kalt kontrollutvalget påseansvar ovenfor revisor.

Lovens krav er at revisjonen skal skje på en «betryggende måte». Med dette menes at revisjonen skjer i henhold til lov, forskrifter og revisjonsstandarder, som alle setter krav til hvordan revisor skal utføre sine oppgaver. I tillegg kommer det å påse at eventuelle forhold nevnt i revisors engasjementsbrev følges opp.

Formålet med et engasjementsbrev er å klargjøre vilkårene for oppdraget og kommunisere dette med kommunen. Brevet vil fungere som en avtale og vil bidra til å sikre en felles forståelse for arbeidsoppgaver og ansvarsdeling mellom kommunen og revisor. Engasjementsbrevet kan ikke innsnevre revisjonens pålagte oppgaver i forhold til lov, forskrift og standarder, men avtalen kan gå ut over de forhold som er løst i regelverk og standarder. Det kan følgelig avtales tilleggsoppgaver og gis nærmere informasjon om oppgavene, det kan avtales hvordan det skal rapporteres, m.m.. I engasjementsbrevet er det bl.a. et naturlig sted å ta opp og beskrive hvordan kommunikasjonen skal foregå, enten det er ved muntlige presentasjoner i kontrollutvalgets møter, rapporter eller brev til kontrollutvalget.

Etter revisjonsstandarden ISA 210 punkt 10 skal revisor avgi et engasjementsbrev, som minimum skal omtale:

- Målet med og omfanget av revisjonen av regnskapet
- Revisors oppgaver og plikter
- Ledelsens ansvar
- Identifisering av det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering for utarbeidelsen av regnskapet
- Henvisning til den forventede formen på og innholdet i eventuelle uttalelser som skal avgis av revisor, og
- En erklæring om at det kan foreligge omstendigheter hvor en uttalelse kan avvike fra forventet form og innhold.

I kommunal sektor vil valgperioden være et naturlig intervall for utsendelse av engasjementsbrev, dersom det ikke skjer endringer eller utskiftinger i perioden. Engasjementsbrevet for revisjon av kommuner sendes kontrollutvalget. Dette er i tråd med anbefaling fra FKTⁱ og NKRFⁱⁱ.

2. UTFØRELSE AV KONTROLLUTVALGETS PÅSE-ANSVAR

Engasjementsbrevet er en del av kontrollutvalgets påseansvar overfor revisor. Vedlagt saken ligger Forum for Kontroll og Tilsyns veileder for kontrollutvalgets påseansvar overfor regnskapsrevisor. I veilederen presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre faser:

Påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte

- Kvalifikasjonskrav
- Vandel
- Uavhengighet
- Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet

Orientering i hht. fasene i revisjonsarbeidet

- Planleggingsfasen
- Interimsfasen
- Årsoppgjørfasen
- Etterlevelseskontroll

Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med

- lov, forskrift og god kommunal revisjons-skikk?
- kontrakt, avtaler og instruksjer

ⁱ Forum for Kontroll og Tilsyn

ⁱⁱ Norges Kommunerevisorforbund

Engasjementsbrevet er en del av den siste fasen, men innholdet i engasjementsbrevet er relatert til flere faser i ivaretagelsen av påseansvaret overfor regnskapsrevisor.

3. ENGASJEMENTSBREV FRA KOMREV NORD

Kommunens valgte revisor er KomRev Nord IKS og vedlagt ligger engasjementsbrev datert 08.01.2024 fra KomRev NORD IKS.

4. SEKRETARIATETS VURDERING AV ENGASJEMENTSBREVET

Sekretariatet har i tillegg til FKTs veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar, sett nærmere på anbefalinger som NKRF har gitt i informasjonsskriv 5/2023 sendt NKRFs medlemmer.

Sekretariatet har gjennomgått engasjementsbrevet og finner grunn til å kommentere og presisere noen av punktene som nevnes.

Kommentarene knytter seg til **engasjementsbrevets punkt 5 «Rapportering og dialog».**

Rapportering fra forvaltningsrevisor.

Innledningsvis i punkt 5 i tredje avsnitt på side 5, sies det:

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Det har vært praksis at revisor - underveis i revisjonsarbeidet - orienterer kontrollutvalget skriftlig i form av et notat om status i prosjektarbeidet, eller dersom prosjektarbeidet er forsinket, eller at det er andre forhold som tilsier justeringer i prosjektet. Dette skjer ofte etter dialog med oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor.

Sekretariatet legger til grunn at praksisen fortsetter.

Rapportering fra regnskapsrevisor

Følgende er beskrevet i punktets fjerde avsnitt:

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

- 1. Presentasjon av revisjonsstrategi på høsten for nytt revisjonsår*
- 2. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater ved interim og avslutning av revisjonen*
- 3. Revisjonsberetning*
- 4. Nummererte brev (se nedenfor)*
- 5. Risiko og vesentlighetsvurdering, samt skriftlig uttalelse om resultat av forenklet etterlevelseskontroll*

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Punktene 3, 4 og 5 (skriftlig uttalelse) vil må etter loven skje i form av skriftlige rapporteringer til utvalget.

Punkt 1, 2 og risiko- og vesentlighetsvurderingen i punkt 5, vil normalt skje muntlig med tilhørende presentasjoner for kontrollutvalget. Revisors presentasjoner i kontrollutvalgets møter vil være en del av saksdokumenter til møtene og det forutsettes at presentasjonene sendes uoppfordret til sekretariatet i forkant av møtet.

Kopi av vesentlig korrespondanse

I punktet som omhandler rapportering og dialog er det ikke presisert at kontrollutvalget sendes kopi av vesentlig korrespondanse med administrasjonen vedrørende intern kontroll, regnskap, eller annet. Sekretariatet legger til grunn at vesentlig korrespondanse sendes i kopi til kontrollutvalget.

Fremmøte via Teams, eller lignenede

Revisor har en alminnelig *møterett* i kontrollutvalgets møter, men ikke noen alminnelig *møteplikt*. Det forutsettes imidlertid som den klare hovedregel at revisor møter i saker som rapporteres fra revisjonen.

Kontrollutvalgets møter gjennomføres som hovedregel ved fysisk fremmøte. Revisorene sitter imidlertid spredt og med lange reiseavstander. Det vil i enkelte tilfeller kunne fremstå (uforholdsmessig) ressurskrevende for revisor å møte fysisk, særlig dersom saken er mindre og kurant. Det kan også foreligge møtekollisjon, eller annet, som gjør det byrdefullt for revisor å kunne møte fysisk på den fastsatte møtedatoen. Sekretariatet legger til grunn at revisor i slike tilfeller *kan* møte via Teams, eller lignenede, men dette må avtales med sekretariatet i forkant.

5. Oppsummering og forslag til vedtak:

Det kan tenkes at ovennevnte merknader er ivaretatt av revisor uten at det uttrykkelig er nevnt i brevet. Imidlertid finner sekretariatet grunn for å presisere hvilke forventninger kontrollutvalget har til oppdraget slik at kontrollutvalget og revisor har felles forståelse.

I forslag til innstilling til vedtak foreslås at kontrollutvalget gir sin tilslutning til vilkårene i engasjementsbrevet, men med de presiseringer som fremkommer i dette saksfremlegget.

Tromsø, den 17.01.2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

Til kontrollutvalget i Troms fylkeskommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	2	Dianne Bendiksen db@komrevnord.no	77 04 14 25	8.1.2024

ENGASJEMENTSBREV – TROMS FYLKESKOMMUNE

1. Innledning

KomRev NORD IKS vil fra 1. januar 2024 levere revisjonstjenester til Troms fylkeskommune. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger, og omfatter revisjonen av fylkeskommuneregnskapet og evt. konsolidert årsregnskap. Det vil også inkludere årsregnskapene for kommunale foretak hvis det blir aktuelt.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at utvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

De økonomiske forhold mellom revisjonen og kontrollutvalget som oppdragsgiver er behandlet i en egen avtale.¹

2. Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av NKRF – kontroll og revisjon i kommunene er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er fylkeskommunedirektøren ansvarlig for at fylkeskommunens interne kontroll sikrer at lover og forskrifter følges, herunder at økonomiforvaltningen er ordnet på en betryggende måte. Det er også fylkeskommunedirektørens ansvar å utarbeide og fremme fylkeskommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i

¹ Det er inngått avtale om revisjonstjenester mellom Troms fylkeskommune og KomRev NORD IKS. Troms fylkeskommune er eier av KomRev NORD IKS

kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

Fylkeskommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Fylkestingets og kontrollutvalgets ansvar

Fylkestinget er fylkeskommunens øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere den fylkeskommunale forvaltning. Fylkestinget velger selv et kontrollutvalg til å forestå løpende kontroll med den fylkeskommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at fylkeskommunens regnskap blir forsvarlig revidert. Videre skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av fylkeskommunens virksomhet og av selskaper fylkeskommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av fylkeskommunens eierinteresser i selskaper (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra fylkestingets vedtak, jr. kommuneloven § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fylkestinget er konstituert, utarbeide planer som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planene skal baseres på en risikovurdering av fylkeskommunens virksomhet, virksomheten i fylkeskommunens selskaper og av fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av fylkestinget selv. Fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på plan vedtatt av fylkestinget.

Innenfor forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll vil være beskrevet ved planlegging og rapportering av hvert oppdrag, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i KomRev NORD IKS er Margrete Mjølhus Kleiven og Knut Teppan Vik.

Regnskapsrevisjon

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og å avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen.

Årsregnskapet, herunder evt. konsolidert årsregnskap, skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av fylkeskommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars.

Videre er det vår oppgave å se etter at fylkeskommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for fylkeskommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll.

Generelt vil en effektiv intern kontroll redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid påvirkes av kvaliteten på, og effektiviteten av fylkeskommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om fylkeskommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fylkeskommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 er det vår oppgave å se etter om fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Kontrollen skal i utgangspunktet gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Kontrollen utføres i samsvar med standarden RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Moderat sikkert innebærer en lavere sikkerhet enn betryggende sikkerhet, men skal gi brukerne en klart økt tillit til informasjonen eller forholdet som er kontrollert. Vi gjennomfører handlinger som forespørsler, inspeksjon av dokumenter og analytiske handlinger for å oppnå moderat sikkerhet. I uttalelsen gir vi uttrykk for om vi har blitt oppmerksomme på forhold som gir grunn til å tro at økonomiforvaltningen på det aktuelle området ikke følger sentrale bestemmelser og vedtak.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til fylkeskommunedirektøren.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgi følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Kompensasjonsmelding for merverdiavgift
- Bekreftelser på prosjektregnskap o.l. i henhold til ISA 805
- Andre revisjonsbekreftelser etter forespørsel fra fylkeskommunen

Oppdragsansvarlig revisor

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Dianne Bendiksen.

Eventuelt skifte av oppdragsansvarlig revisor vil bli varslet skriftlig til kontrollutvalget.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos fylkeskommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 24-2 femte ledd. Det er gjort unntak fra taushetsplikten for rapportering av mulige straffbare handlinger, herunder ivaretagelse av rapporteringsplikt etter hvitvaskingsloven. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

Våre leverandører av IKT-tjenester og -programvare får tilgang til fortrolig informasjon når det er nødvendig i forbindelse med drift av og endringer i våre informasjonssystemer. Vi har ansvar for å ha et forsvarlig system for informasjonssikring. Dette omfatter også våre leverandører av IKT-tjenester.

4. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på vår hjemmeside. Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

5. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det.

Revisjonen har årlige møter med fylkeskommunens ledelse i forbindelse med oppstart av regnskapsrevisjonen. Ved oppstart av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller sender vi brev om oppstart til fylkeskommunen v/fylkeskommunedirektøren. Ved oppstart av eierskapskontroller sendes brev også til det aktuelle selskapet.

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av revisjonsstrategi på høsten for nytt revisjonsår
2. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater ved interim og avslutning av revisjonen
3. Revisjonsberetning
4. Nummererte brev (se nedenfor)
5. Risiko og vesentlighetsvurdering, samt skriftlig uttalelse om resultat av forenklet etterlevelseskontroll

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til fylkeskommunedirektøren. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra fylkeskommunens ledelse

I forbindelse med gjennomføring av våre oppdrag vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om vi er gitt all informasjon som er nødvendig for oppdraget og om fullstendigheten og riktigheten av det forholdet som kontrolleres. Dette gjelder i alle tilfeller:

- I forbindelse med avslutningen av revisjonen av årsregnskapet. Denne uttalelsen inneholder også skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv.
- I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen.

6. Avslutning

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Harstad, 8.1.2024

Dianne Bendiksen

oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD IKS

Kopi: Fylkesordfører
Fylkeskommunedirektør

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

VEILEDER

Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1. Påse-ansvaret	3
1.2. Arbeidsgruppens mandat	3
2. PÅSE-ANSVARETS LOVGRUNNLAG	4
2.1. Forarbeidene til kommuneloven	4
2.2. Påse-ansvaret i kommuneloven	4
2.3. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon FOR-2019-06-17-904	4
3. PÅSE-ANSVARET I KONTROLLUTVALGET	5
3.1. Påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte	5
3.2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet	6
3.3. Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets avtaler med og instruksjer til revisor	7
3.4. Årshjulet i kontrollutvalget	7
4. KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	9
5. ORDLISTE	10
SLUTTNOTER	10
VEDLEGG	11
1. Oppdragsavtalen/kontrakten	12
2. Åpenhetsrapporten	13
3. Utdrag fra kommuneloven	15
4. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon	21
5. Krav til revisors kompetanse	26
6. Eksempel på uavhengighetserklæring	27
7. Krav til revisjonsselskapenes kontrollsystem	29
8. Evaluering av revisor - årlig eller ved behov	30
9. Engasjementsbrev	32
10. Arbeidsgruppens sammensetting	33

1. Innledning

1.1. PÅSE-ANSVARET

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte¹.

Kontrollutvalget påse-ansvar overfor revisor innebærer mer enn «å føre tilsyn med» i det det forutsettes at man ved avvik også igangsetter og følger opp tiltak for å bringe forholdet i orden. (Knut Løken, Kontroll, 1996)

Kontrollutvalgene utøver påse-ansvaret ulikt. Det kan skyldes at vi i dag mangler et verktøy som gir en konkret og systematisk tilnærming til påse-oppgavene. Med denne veilederen håper vi å kunne gi påse-ansvaret et operativt innhold.

FKT anbefaler at

- a. kontrollutvalget inngår en årlig oppdragsavtale med revisor, som definerer omfang, leveranse og kompetanse på oppdraget (ref "Oppdragsavtalen/kontrakten" på side 12)
- b. kontrollutvalget legger inn i oppdragsavtalen at revisor skal utarbeide en åpenhetsrapport (ref. "Åpenhetsrapporten" på side 13). NKRF anbefaler at kommunale revisjonsvirksomheter skriver en åpenhetsrapport

1.2. ARBEIDSGRUPPENS MANDAT

Arbeidsgruppa skal utarbeide ein rettleiar for påsjå-ansvaret som kontrollutvalet har overfor revisor, som m.a. skildrar korleis:

- a. kontrollutvalet kan sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning
- b. kontrollutvalet kan sjå til at rekneskapen vert revidert på ein trygg måte ved å vurdere korleis
 - utvalet kan halde seg orientert om revisjonsarbeidet
 - utvalet kan sjå til at revisjonsarbeidet vert gjennomført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk
 - revisjonen føregår i samsvar med kontrollutvalet sine avtalar med, eller instruksar til, revisor

Rettleiaren skal vere utarbeidd som eit praktisk arbeidsverktøy som skal hjelpe kontrollutvala og sekretariata til å gjennomføre påsjå-ansvaret overfor revisor på ein god og trygg måte.

2. Påse-ansvarets lovgrunnlag

2.1. FORARBEIDENE TIL KOMMUNELOVEN²

I Prop. 46 L (2017-2018) «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommune-loven)» drøftes behovet for sertifiseringsordning og statlig tilsyn med revisjonsordningen i kommunesektoren.

Departementet slutter seg i hovedsak til kommune-lovutvalgets vurderinger om ikke å innføre lovbestemt sertifisering av kommunale revisorer og en statlig tilsynsordning. Lovutvalget begrunnet dette med at behovet for tillit til revisor i kommunal sektor til dels bygger på andre forhold enn i privat sektor. En sentral forskjell er at feil i et kommuneregnskap ikke vil ha de samme potensielle skadevirkningene som for næringslivet (konkursforbudet).³

I proposisjonen gir departementet tydelig uttrykk for at det hviler et stort ansvar på kommunestyret og kontrollutvalget for å sikre at revisjonsordningen er forsvarlig. Det er disse organene selv som må vurdere revisors kvalifikasjoner og revisors arbeid:

«Kommunens revisjon er en viktig del av kommunens egenkontroll som kommunestyret har ansvar for. Det er en del av det kommunale selvstyret at kommunestyret og kontrollutvalget påser at kommunens revisjon er tilfredsstillende. Kommunestyret og kontrollutvalget må derfor gjøre egne vurderinger av revisors kvalifikasjoner og kvaliteten på revisors arbeid, uavhengig av om det etableres en statlig sertifiserings- eller tilsynsordning.»⁴

2.2. PÅSE-ANSVARET I KOMMUNELOVEN

Stortinget vedtok kommuneloven 7. juni 2018. Påse-ansvaret overfor revisor er omtalt i § 23-2 «Kontrollutvalgets ansvar og myndighet»:

Kontrollutvalget skal påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte

- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (Ref. ”Utdrag fra kommuneloven” på side 15)

2.3. FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG OG REVISJON FOR-2019-06-17-904

Påse-ansvaret overfor revisor knyttet til regnskapsrevisjon er fastsatt i § 3 *Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon*:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger blir revidert på en betryggende måte
- b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor
- c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3

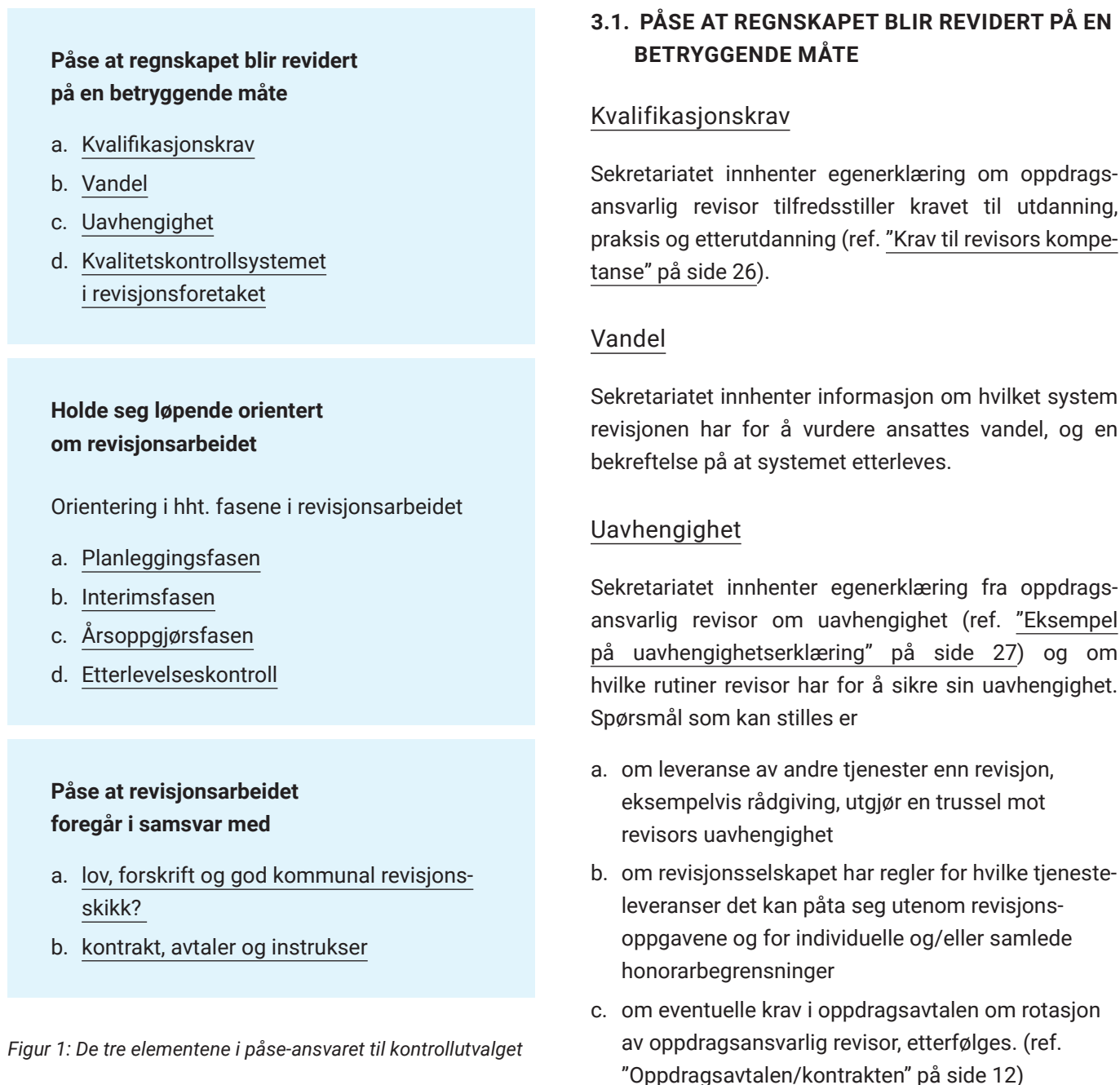
Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven §§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

(Ref. ”3. Utdrag fra kommuneloven” på side 15).

3. Påse-ansvaret i kontrollutvalget

Med utgangspunkt i forskriftens § 3 har vi valgt å dele påse-ansvaret i tre:

Figur 1: De tre elementene i påse-ansvaret til kontrollutvalget

Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

- a. Ekstern kvalitetskontroll
 - Sekretariatet innhenter kvalitetskontroll-rapporter som er gjennomført av NKRF og DnR. Vi anbefaler å ta inn i oppdragsavtalen at revisor uoppfordret oversender kontroll-rapporter når de foreligger.
 - Sekretariatet bør, ved eventuelle merknader i kontrollrapporter, innhente skriftlig redegjørelse fra revisjonsforetaket om hvilke tiltak som vil bli iverksatt. Kontrollutvalget må påse om eventuelle merknader blir lukket, for eksempel gjennom ny rapport/tilleggskontroll.
- b. Intern styringsstruktur og kvalitetskontrollsystem
 - Sekretariatet innhenter redegjørelse fra revisor som angir hovedpunktene i revisjonsforetakets styringsstruktur, organisering og gjennomføring av det interne kvalitetskontrollsystemet, ref. "Åpenhetsrapporten" på side 13 (pkt. c og d) og "Krav til revisjonsselskapenes kontroll-system" på side 29.
 - Revisors redegjørelse bør også inneholde opplysninger om kvalitetssystemet har fanget opp feil knyttet til utførelse av revisjonen.

3.2. HOLDE SEG LØPENDE ORIENTERT OM REVISJONSARBEIDET

Orientering fra planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen

- c. vesentlige regnskapsprinsipp og de viktigste områdene der revisor gjør skjønnsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon

Orientering fra interimfasen

Kontrollutvalget kan be om en skriftlig orientering som inneholder:

- a. status i forhold til revisjonsplanen
- b. beskrivelse av revisjonen av de ulike transaksjonsklassene og aktivitetene i forbindelse med disse, og hvilke systemkontroller som er utført og resultatet av disse, inkludert anbefalinger til forbedringer i internkontroll og/eller økonomiforvaltning
- c. orientering om prinsipielle regnskapsspørsmål⁵ som er observert, resultatet av vurderingene av disse, og om det foreligger uenigheter med administrasjonen
- d. revisors vurdering av mislighetsrisiko
- e. begrunnet redegjørelse for eventuelle endringer i revisjonsplanen

Orientering fra årsoppgjørphasen

Revisjonsberetning, årsoppgjørnotat og eventuelt nummererte brev. Kontrollutvalget ber om:

- a. orientering om resultatet fra revisjonsarbeidet. Revisor bør gjøre rede for: kontrollen av regnskapsposter med skjønn/estimat og resultatene av disse, og vesentlige periodiseringer
- b. revisors vurdering av kvaliteten i regnskapsprosessen/økonomiforvaltningen og av regnskaps- og rapporteringsprosessen
- c. revisors vurdering av årsregnskapet og årsberetning, jf. kommuneloven § 14-6, inkludert opplysninger og presentasjon av notene i regnskapet (ref. "Utdrag fra kommuneloven" på side 15)
- d. revisors redegjørelse for feil i regnskapet som ikke er korrigerende og begrunnelsen for at feilene ikke er rettet

Orientering om etterlevelseskontroll

Jf. KL §§ 23-2 og 24-9. Kontrollutvalget ber om:

- a. en risiko- og vesentlighetsvurdering av om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak
- b. skriftlig uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av revisors vurdering av om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen innen 30.6 eller annet tidspunkt gitt i oppdragsavtalen

3.3. PÅSE AT REVISJONSARBEIDET FOREGÅR I SAMSVAR MED LOV OG FORSKRIFT, GOD KOMMUNAL REVISJONSSKIKK OG KONTROLLUTVALGETS AVTALER MED OG INSTRUKSER TIL REVISOR

Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk?
Sekretariatet innhenter:

- a. revisjonsberetningen og gjennomgår eventuelle merknader utover normal beretning
- b. administrasjonens vurdering av samspillet med revisor og følgende spørsmål kan f. eks. stilles:
 - Har revisor overholdt sine frister?
 - Har revisor og administrasjon kommunisert om revisjonsplan, revisjonsgjennomføringen og sentrale utfordringer og risikoforhold, f. eks. misligheter, korrupsjon, underslag og bevisst feilrapportering?
 - Har revisor benyttet erfarne revisjonsmedarbeidere med relevant ekspertise i forbindelse med revisjon av kommunens regnskap?
 - Har det vært vesentlig faglig uenighet på noen områder?
- c. revisors vurdering av om gjennomføringen av revisjonen har vært hensiktsmessig. Vurderingen bør inneholde:
 - revisors egenvurdering med eventuelle forbedringspunkt

- revisors vurdering av behov for justeringer i kommunens internkontroll som kan bidra til å forenkle revisjonsgjennomføringen

Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrakt, avtaler og instruksjer? Kontrollutvalget bør evaluere:

- a. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold til kontrakt, oppdragsavtale og revisjonsplan. Er det eventuelle krav/forventninger som bør tas inn i avtalen ved avtalefornyelse?
- b. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold eventuell åpenhetsrapport?
- c. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold til eventuelle instruksjer kontrollutvalget har gitt revisor?
- d. om revisjonsgjennomføringen totalt sett virker betryggende?
- e. om revisjonshonoraret er rimelig sett i lys av kommunens størrelse, kompleksitet og risiko?

3.4. ÅRSHJULET I KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget bør ha en plan for hvordan det skal påse at revisjonen utfører arbeidet. Det skaper forutsigbarhet for revisor og gir kontrollutvalgets medlemmer god oversikt over hva ansvaret for revisjonen innebærer.

Kontrollutvalgene har vanligvis minst fire møter, derfor foreslår vi et årshjul der aktiviteten er tilpasset dette antallet, men aktivitetene kan selvsagt spres over flere møter eller konsentreres om færre.

Årshjulet er lagt opp slik at det følger kalenderåret. Det kan justeres for å passe til kontrollutvalgets øvrige aktiviteter.

KONTROLLUTVALGSMØTENE		
	PÅSE-ANSVAR	KONTROLLHANDLING
MØTE 1	Betryggende revisjon	Kvalifikasjonskrav
	Betryggende revisjon	Vandel
	Betryggende revisjon	Uavhengighet
	Betryggende revisjon	Oppdragsavtale /kontrakt (ved anbud)
	Betryggende revisjon	Kvalitetskontrollsystemet
	Løpende orientert	Plan for etterlevelseskontroll som inneholder risiko og vesentlighetsvurdering
MØTE 2	Løpende orientert	Revisjonsberetning, årsoppgjørnotat
	Løpende orientert	Nummererte brev
	Løpende orientert	Andre rapporter om regnskap, økonomiforvaltning og mislighetssaker
	Løpende orientert	Åpenhetsrapport
MØTE 3	Løpende orientert	Revisjonsplan, strategi og risiko og- vesentlighetsvurdering knyttet til regnskap og økonomiforvaltning
	Løpende orientert	Rapport fra etterlevelseskontroll
MØTE 4	Løpende orientert	Oppdragsavtale (ved egenregi)
	Løpende orientert	Interimsrapport
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Egenerklæring fra oppdragsansvarlig revisor
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Administrasjonens vurdering av samspill
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Oppdragsansvarlig revisors vurdering av hensiktsmessig revisjon
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrakt, avtaler og instruks

Tabell 2 Årshjulet i kontrollutvalget.

4. Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret

Kontrollutvalget bør gi kommunestyret en tilbakemelding på hvordan påse-ansvaret er ivaretatt etter forskriftens § 3. En måte å gjøre dette på er å ta det inn i kontrollutvalgets årsmelding. Forslag til skjema til dette formålet er lagt til vedlegg 8.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven §§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

5. Ordliste

ISQC:

Internasjonal standard for kvalitetskontroll

ISA 220:

Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper

Transaksjonsklasse:

Kan f. eks være lønn, innkjøp, salg, likvid og finans, og evt. underklasser av disse

Systemkontroll:

Systemkontroll går ut på å teste om kommunens eget kontrollsystem (nøkkelkontroller), har virket på en slik måte at regnskapstallene er riktige.

Interimsrevisjon:

Den revisjonen som gjennomføres i løpet av året for å kontrollere at de interne kontrollene fungerer som forutsatt gjennom året. I interimsrevisjonen går revisor gjennom og tester rutiner, transaksjoner og rapportering innen utvalgte områder.

Årsoppgjørsfase og årsoppgjørsrevisjon:

Årsoppgjørsfasen er den fasen der revisor arbeider med årsoppgjørsrevisjon. Årsoppgjørsrevisjon er revisjons handlinger som gjennomføres for å kontrollere at det avlagte årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler.

Etterlevelseskontroll:

Ny bestemmelse i lov KL §§ 23-2 og 24-9. Regnskapsrevisor skal se etter at kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Sluttnoter

- ¹ Jf. kommuneloven § 23-2a
- ² Prop. 46 L (2017-2018) «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)»
- ³ NOU 2016:4, kap. 26.4.4.2
- ⁴ Prop. 46 L (2017-2018) kap. 25.4.4
- ⁵ Et prinsipielt regnskapsspørsmål kan f. eks være kommunens metodikk for regnskapsføring

VEILEDER

Vedlegg

1. OPPDRAGSAVTALEN/KONTRAKTEN	12
2. ÅPENHETSRAPPORTEN	13
3. UTDrag FRA KOMMUNELOVEN.....	15
Kap.14 Økonomiforvaltning	15
Kap. 23 Kontrollutvalgets virksomhet	15
Kap. 24 Revisjon	18
4. FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG OG REVISJON	21
Kapittel 1. Kontrollutvalgets og sekretariatets oppgaver mv.	21
Kapittel 2. Krav ved egen revisjon, valg og bytte av revisor og uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	22
Kapittel 3. Krav til revisor og revisors medarbeidere.....	23
Kapittel 4. Ikrafttredelse og opphevelser.....	25
5. KRAV TIL REVISORS KOMPETANSE.....	26
Kompetansekrav.....	26
Etterutdanningskrav	26
6. EKSEMPEL PÅ UAVHENGIGHETSERKLÆRING	27
Vurdering av oppdragsansvarlig revisor sin uavhengighet i forhold til xx kommune.....	27
7. KRAV TIL REVISJONSSKAPENES KONTROLLSYSTEM	29
8. EVALUERING AV REVISOR - ÅRLIG ELLER VED BEHOV	30
9. ENGASJEMENTSBREV.....	32
10. ARBEIDSGRUPPENS SAMMENSETTING.....	33

1. Oppdragsavtalen/kontrakten

Kontrollutvalget kan ikke begrense revisors plikter etter god kommunal revisjons-skikk. Derimot kan kontrollutvalget som bestiller likevel ha forventninger og krav til leveransen.

Relevante og presise krav vil forenkle kontrollutvalgets påse-ansvar, samt på en proaktiv måte bidra til å utvikle revisjonen.

Under er det listet opp aktuelle moment som bør vurderes inntatt i en oppdragsavtale:

Aktuelle moment i en oppdragsavtale kan være (eksempler):

- a. Avklare leveranseomfanget
 - Ordinær revisjon av kommunens samlede regnskap, jf. kommuneloven § 14-6
 - Enhetsbesøk
 - Revisjonsrelaterte tjenester/attestasjoner/bekreftelser
 - Løpende rådgivning
 - Løpende møter med kontrollutvalgssekretariatet
 - Møter i kontrollutvalg
- b. Avklare arbeidsform og arbeidsdeling
 - Samhandlingsmøter med administrasjonen og kontrollutvalgssekretariat
 - Utveksling av informasjon mellom revisor og kontrollutvalgssekretariat for å spille hverandre gode
- c. Krav til revisjonsteam og deres kompetanse (eksempelvis krav om at oppdragsansvarlig revisor skal være statsautoriserte revisor)
- d. Krav og forventninger til revisjonsprosessen og tidspunktene for gjennomføring
- e. Krav til orienteringer fra revisor i de ulike fasene og kva som skal gjennomgås
- f. Tidsplan og betjening av «kommunen» som kunde
- g. Honorar
- h. Krav til åpenhetsrapporter
- i. Krav om at det skal utarbeides egenevaluering
- j. Krav til oppdragskontroll og rapportering av resultatet av disse
- k. Krav til uavhengighet og vandel
- l. Krav til at ansatte i revisjonsselskapet ikke kan ha aksjer i andre revisjonsselskaper eller i selskaper som revisjonsselskapet eier
- m. Krav om at oppdragsansvarlig revisor ikke kan tiltre i ledende stilling hos kommunen på x år
- n. Krav om rotasjon av oppdragsansvarlig revisor, f. eks hvert 7. år (slik det er for revisorer i foretak av allmenn interesse)

2. Åpenhetsrapporten

Kommunalt eide revisjonsselskaper omfattes ikke av revisorloven, og dermed heller ikke av kravet om årlig åpenhetsrapport hvor blant annet organisasjonsform og eierskap, styringsstruktur, interne kvalitetskontrollsystemer og enhetens etterutdanningspolitikk skal beskrives.

Åpenhet er imidlertid en sentral verdi i offentlig sektor. Kommunal revisjon bør derfor etter vår mening være minst like åpen i sin rapportering som private revisjonsselskaper. Kontrollutvalget bør oppfordre revisor til å utarbeide en åpenhetsrapport, slik NKRF også gjør overfor sine medlemmer.

Revisorloven § 5a-2. Åpenhetsrapport

Revisorer omfattet av § 5a-1 skal årlig avgi en rapport som minst beskriver:

- a. organisasjonsform og eierskap
- b. eventuelt samarbeid som nevnt i § 4-7 første ledd, herunder grunnlaget for samarbeidet
- c. styringsstrukturen
 - Hvordan er selskapets organer og fordelingen av arbeidsoppgaver og beslutningskompetanse mellom organene fastsatt, herunder hvordan styringen av foretaket er organisert
 - Hvordan revisjonsforetaket har organisert revisjon av kommunale foretak og andre aksjeselskaper eller lignende, og hvordan eventuelt eierskap / avtaleverket med nærliggende revisjonsforetak er organisert
- d. interne kvalitetskontrollsystemer og retningslinjer for uavhengighet sammen med en erklæring fra styret om hvordan kvalitetskontrollsystemene har fungert og at retningslinjene har blitt overholdt
- e. tidspunktet for siste periodiske kvalitetskontroll etter § 5b-2
- f. hvilke foretak eller konsern som nevnt i § 5a-1 som er blitt revidert av revisor siste regnskapsår
- g. revisjonsselskapets etterutdanningspolitikk

- h. regnskapsopplysninger som viser omfanget av revisjonsvirksomheten, herunder samlet omsetning fordelt på honorar for revisjon og andre tjenester
- i. godtgjørelser til eierne

Rapporten skal være underskrevet og gjøres tilgjengelig på revisors nettsted senest tre måneder etter regnskapsårets slutt. Finanstilsynet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra første ledd.

Kontrollutvalget kan bygge sitt påse-ansvar på åpenhetsrapporten under forutsetning av at den faktisk gir innsikt i hvordan revisjonsselskapet sikrer kvalitet, uavhengighet og effektiv revisjon.

Når det gjelder pkt. c, *Styringsstruktur* er det viktig for kontrollutvalget å få innsikt i hvordan det kommunale revisjonsselskapet har organisert virksomheten. Det tenkes her spesielt på om revisjon av kommunale og andre aksjeselskaper eller lignende, blir revidert av selskaper som ansatte i det kommunale revisjonsselskapet har eierandeler i.

Pkt. d omfatter en beskrivelse av revisjonsselskapets interne kvalitetskontrollsystemer med fokus på:

- kvalitetssikring av oppdraget av oppdragsansvarlig revisor
 - Hvilke retningslinjer og rutiner er etablert for å sikre at revisjonsoppdraget gjennomføres i samsvar med faglige standarder, herunder hvilke systemer som er etablert for å sikre konsistent kvalitet på gjennomføringen av oppdraget, hvem som har ansvar for oppfølging og hvem som har ansvar for gjennomgåelse

- oppdragskontroll
 - Hvilke retningslinjer og rutiner er etablert for eventuell oppdragskontroll, vedrørende:
 - type, tidspunkt og omfang av oppdragskontroller
 - hvordan oppdragskontrollør utpekes
 - hva oppdragskontrollen skal omfatte
- intern overvåking av revisjonsselskapet sin interne kvalitetskontroll
 - Hvilke overvåkingsprosesser er utformet for å gi rimelig sikkerhet for at retningslinjene og rutinene knyttet til kvalitetskontrollsystemet er relevant, tilstrekkelig og fungerer effektivt
Prosessten skal omfatte:
 - løpende vurdering og evaluering av kvalitetskontrollsystemet, herunder syklisk inspeksjon av minst ett oppdrag pr oppdragsansvarlig revisor
 - ansvar for overvåkingsprosessen
 - hvem som utfører inspeksjon av oppdrag

God orientering av punktene i punkt d, som gjør at kontrollutvalget får en reell mulighet til å forstå elementene i revisjonsselskapets kvalitetskontrollsystem, vil bidra til både å heve kvaliteten i revisjonen samt være et nyttig ledd i kontrollutvalget sitt påseansvar.

3. Utdrag fra kommuneloven

KAP.14 ØKONOMIFORVALTNING

§ 14-6 Årsregnskap og bokføring

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a. Regnskap for kommunekassen eller fylkeskommunekassen
- b. Regnskap for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
- c. Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift
- d. Samlet regnskap for kommunen eller fylkeskommunen som juridisk enhet

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Årsregnskapene skal utarbeides i samsvar med følgende grunnleggende regnskapsprinsipper:

- a. All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet
- b. All tilgang på og bruk av midler skal regnskapsføres brutto
- c. Alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes
- d. Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsopplysninger skal bokføres, spesifiseres, dokumenteres og oppbevares i samsvar med bokføringsloven §§ 3 til 14.

Årsregnskapene skal avlegges senest 22. februar.

Departementet kan gi forskrift om årsregnskapene, regnskapsføringen, regnskapsavslutningen og bokføringen og unntak fra denne paragrafen

KAP. 23 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

§ 23-1 Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er:

- a. ordfører og varaordfører
- b. medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c. medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d. medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e. medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f. ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedrifts-

forsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

- h. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.

§ 23-2 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at:

- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrift om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-4 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for

hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-5 Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

§ 23-6 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a. interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b. interkommunale politiske råd
- c. kommunale oppgavefelleskap
- d. aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

§ 23-7 Sekretariatet

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til

- a. ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget
- b. den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- c. medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

KAP. 24 REVISJON

§ 24-1 Valg av revisor

Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefellesskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen.

§ 24-2 Revisors ansvar og myndighet

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.

Revisor kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram alle opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som han eller hun finner nødvendige for å utføre sine oppgaver. Revisor kan også foreta undersøkelser som han eller hun mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.

Departementet kan gi forskrift om revisors plikter og kvalifikasjoner, skifte av revisor og begrensninger i revisors taushetsplikt.

§ 24-3 Revisors møterett, opplysningsplikt mv.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisoren har rett til å få uttalelsene sine protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når en sak som angår en revisors tilsetningsforhold behandles.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møteplikt i kommunestyrets eller fylkestingets møter når kommunestyret eller fylkestinget skal behandle saker som er knyttet til revisors oppdrag.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møterett i kommunestyret eller fylkestinget.

Oppdragsansvarlig revisor skal gi opplysninger om kommunen eller fylkeskommunen som han eller hun har fått kjennskap til under revisjonen, hvis et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget krever det.

Hvis revisor utenfor et møte blir bedt om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å få gi sitt svar i et møte.

§ 24-4 Revisors uavhengighet ogandel

Revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet ogandel.

§ 24-5 Regnskapsrevisjonens innhold

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever. Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor skal se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

§ 24-6 Revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjon

Revisor skal se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

§ 24-7 Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet

- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

§ 24-8 Revisjonsberetning

Regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget senest 15. april. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, til formannskapet eller fylkesutvalget og til kommunedirektøren. Revisjonsberetningen skal avgis selv om årsregnskapet eller årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a. Om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b. Om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c. Om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d. Om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e. Om det er avdekket forhold som gir grunn til

å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

§ 24-10 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i § 23-6 gjelder på tilsvarende måte for kommunens eller fylkeskommunens revisor.

4. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2019 med hjemmel i kommuneloven §§ 23-2, 24-2 og 24-4.

KAPITTEL 1. KONTROLLUTVALGETS OG SEKRETARIATETS OPPGAVER MV.

§ 1 Rammer for kontrollutvalgets myndighet

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer.

§ 2 Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14- 3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven

§§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekningene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 4 Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

§ 5 Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

§ 6 Innkallinger til møte i kontrollutvalget

Innkallinger til møte i kontrollutvalget skal sendes til utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlige revisorer.

§ 7 Sekretariatets oppgaver

Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.

KAPITTEL 2. KRAV VED EGEN REVISJON, VALG OG BYTTE AV REVISOR OG UTTALELSESTRETT VED FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL

§ 8 Ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse av revisor

Når kommunen eller fylkeskommunen har egen revisjon, er det kommunestyret eller fylkestinget selv som ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens leder.

Kontrollutvalget innstiller i slike saker. Revisjonens leder ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens øvrige ansatte.

§ 9 Revisjonsplikt, valg av regnskapsrevisor og kvalifikasjonskrav

Plikten til å utføre regnskapsrevisjon gjelder for alle kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper etter kommuneloven § 14-6 første ledd.

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. En person som var oppdragsansvarlig revisor i en kommune eller fylkeskommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen eller fylkeskommunen, selv om personen ikke oppfyller kravet i første punktum.

Representantskapet skal velge regnskapsrevisor når et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap etter kommuneloven § 14-8 første ledd utarbeider eget årsregnskap og egen årsberetning, og det ikke er fastsatt noe annet i samarbeidsavtalen.

§ 10 Utpeking av oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor og oppdragsansvarlig revisor for eierskapskontroll

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

§ 11 Krav ved bytte av regnskapsrevisor

Før en revisor tar på seg ansvaret for regnskapsrevisjon etter kommuneloven, skal revisoren be om en uttalelse fra den reviderte virksomhetens forrige revisor om det foreligger forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør ta på seg oppdraget. Den forrige revisoren skal uten ugrunnet opphold opplyse skriftlig til den nye revisoren om begrunnelsen for sin fratreden.

Hvis en revisor sier fra seg et oppdrag og fraråder en annen revisor å ta på seg oppdraget, skal revisor dokumentere begrunnelsen for å fratre og for rådet. Også den nye revisoren skal dokumentere sin begrunnelse for å ta på seg oppdraget i strid med den forrige revisorens råd.

Hvis det kan ha betydning for den framtidige revisjonen, skal den forrige regnskapsrevisoren uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger og dokumentasjon om revisjonsoppdraget til den nye revisoren.

§ 12 Regnskapsrevisors rett til å si fra seg et oppdrag

Når en kommune eller fylkeskommune deltar i et interkommunalt revisjonssamarbeid, eller har inngått avtale med en annen regnskapsrevisor, har regnskapsrevisoren rett til å si fra seg oppdraget hvis

- revisoren har avdekket og påpekt vesentlige brudd på lov eller forskrift som den reviderte virksomheten er underlagt, og virksomheten ikke iverksetter tiltak som er nødvendige for å rette opp forholdene
- revisoren ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter lov eller forskrift

c. det foreligger andre særlige grunner

Revisor skal gi kontrollutvalget og den revisjonspliktige rimelig forhåndsvarsel før vedkommende sier fra seg oppdraget som revisor.

§ 13 Overføring av revisjonsoppdrag ved sammenslutning eller omorganisering av revisors virksomhet

Hvis flere revisjonsselskaper slår seg sammen, viderefører det nye selskapet de revisjonsoppdragene som selskapene hadde før sammenslutningen. Det samme gjelder ved selskapsrettslig omorganisering av et revisjonsselskap, og når en personlig drevet revisjonsvirksomhet tas opp i et revisjonsselskap.

Overføring av revisjonsoppdrag etter første ledd begrenser ikke oppdragsgiverens adgang til å bytte revisor.

Et selskap eller en person som nevnt i første ledd skal uten ugrunnet opphold gi skriftlig melding til oppdragsgiveren om sammenslutning, omorganisering eller opptak.

§ 14 Uttalelserett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren, kommunerådet eller fylkesrådet.

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til det kommunale eller det fylkeskommunale foretaket, aksjeselskapet eller interkommunale selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon.

Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

§ 15 Krav til revisjonskriterier

Revisor skal etablere revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjektet.

KAPITTEL 3. KRAV TIL REVISOR OG REVISORS MEDARBEIDERE

§ 16 Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17 Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a. revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b. revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere
- c. revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere
- d. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18 Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a. ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b. ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c. være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
- d. delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e. utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f. yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g. opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218

§ 19 Krav til egenvurdering av uavhengighet

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

§ 20 Unntak fra taushetsplikten for revisor og revisors medarbeidere

Revisors taushetsplikt etter kommuneloven § 24-2 femte ledd gjelder også for revisors medarbeidere.

Hvis det i forbindelse med et revisjonsoppdrag eller annen kontroll framkommer forhold som gir grunn til mistanke om at det er begått en straffbar handling, kan revisor og revisors medarbeidere underrette politiet uten hinder av taushetsplikten. Hvis det er åpnet etterforskning i en straffesak, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten avgi forklaring og framlegge dokumentasjon til politiet om revisjonsoppdrag eller annen kontroll.

Hvis det er nødvendig for at skatteetaten skal kunne utføre sine kontrollopgaver, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger til skatteetaten om en persons forbindelse med kommunen eller fylkeskommunen.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at kontrollører som er engasjert av bransjeorganisasjoner, kan kontrollere hvordan revisjonen er utført.

§ 21 Krav til dokumentasjon av revisors virksomhet

Revisor skal dokumentere hvordan revisjonen er gjennomført og resultatet av revisjonen. Dokumentasjonen skal kunne underbygge og gi grunnlag for å etterprøve revisors konklusjoner. Forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter eller feil, skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg.

Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.

Revisor skal oppbevare dokumentasjonen på en ordnet og betryggende måte i minst 10 år.

KAPITTEL 4. IKRAFTTREDELSE OG OPPHEVELSER

§ 22 Ikrafttredelse og opphevelse av andre forskrifter

Forskriften trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner og forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.

5. Krav til revisors kompetanse

KOMPETANSEKRAV

Den oppdragsansvarlige for revisjon av årsregnskap og årsberetning etter kommuneloven, skal ha en bachelor eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg har tre års praksis fra regnskapsrevisjon.

ETTERUTDANNINGSKRAV

Formålet med etterutdanning er at en som ansvarlig revisor skal være tilstrekkelig faglig oppdatert. Etterutdanningskravet er også å se på som et minimumskrav. Revisorene er således selv pålagt å vurdere om det er behov for mer etterutdanning, eksempelvis for å ha nødvendig kunnskap til å kunne revidere den aktuelle kunden.

I offentlig sektor er det et etablert foreningsbasert etterutdanningskrav stilt av NKRF. Det krever selvsagt at man er medlem av NKRF for å bli underlagt disse kravene:

Innenfor en 3-års periode er oppdragsansvarlige revisorer forpliktet til å gjennomføre nødvendig etter- og videreutdanning innenfor relevante fagområder med til sammen 105 kurstimer. De øvrige ansatte (jf. pkt. 1) er forpliktet til å gjennomføre etter- og videreutdanning med til sammen 63 timer innenfor en 3-års periode (ref. regler for obligatorisk etter- og videreutdanning for personlige medlemmer av Norges Kommunerevisorforbund, <https://www.nkrf.no/vedtekter-og-reglement/obligatorisk-etter-og-videreutdanning>).

Det er ikke samme krav til øvrige ansatte i private som reviderer kommuner og som ikke er medlem i NKRF.

6. Eksempel på uavhengighetserklæring

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR SIN UAVHENGIGHET I FORHOLD TIL XX KOMMUNE

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon av 17. juni 2019, § 19, skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og elles ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisor sine medarbeidere (jf. § 24-4 i kommune-loven, LOV-2018-06-22-83), men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (kap. 3) stiller krav til revisor sin uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

§ 16 Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.

§ 17 Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a. revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b. revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere

- c. revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere
- d. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18 Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke:

- a. ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b. ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c. være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
- d. delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e. utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f. yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g. opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218

REVISOR SIN EGENVURDERING AV PUNKTENE OVENFOR:

§ 16 Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet overfor xx kommune
§ 17 Nærstående	Undertegnede eller nærstående til undertegnede har ikke tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller til virksomhetens ansatte eller tillitsmenn som vil svekke min uavhengighet og objektivitet
§ 18, Pkt. a: Ansettelsesforhold	Undertegnet er ikke ansatt i andre stillinger i xx kommune
§ 18, Pkt. b: Stilling i virksomhet der kommunen deltar i eller er eier av	Undertegnede har ikke tilsettingsforhold i virksomhet som xx kommune deltar i eller er eier av
§ 18, Pkt. c: Medlem i styrende organ	Undertegnet er ikke medlem av styrende organ i virksomhet som xx kommune deltar i eller er eier av
§ 18, Pkt. d: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit
§ 18, Pkt. e: Rådgjevings-tjenester eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisor sin uavhengighet og objektivitet	<p>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivingstjenester eller andre tjenester overfor xx kommune som er egnet til å svekke min uavhengighet eller objektivitet overfor xx kommune.</p> <p>Undertegnede bekrefter at:</p> <ol style="list-style-type: none"> leveranse av andre tjenester enn revisjon, eksempelvis rådgiving, ikke utgjør en trussel mot min uavhengighet revisjonsselskapet har regler for hvilke tjenesteleveranser det kan påta seg utenom revisjonsoppgavene og for individuelle og/eller samlede honorarbegrensninger
§ 18 Pkt. f: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor xx kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver
§ 18 Pkt. g: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at hverken revisor eller revisjonsselskapet for tiden opptre som fullmektig for xx kommune
Rotasjon	Undertegnede bekrefter at krav i oppdragsavtalen om rotasjon av oppdragsansvarlig revisor, etterfølges

7. Krav til revisjonsselskapenes kontrollsystem

Risikoen for at revisjonsoppdrag ikke gjennomføres i samsvar med kravene i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk, kan være vesentlig. ISA 220 Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper, samt av ISQC, som er den bransjefastsatte internasjonale standarden for kvalitetskontroll, omhandler en rekke risikoreduserende tiltak som et revisjonsselskap må iverksette.

ISA 220 pkt. 2

Revisjonsfirmaet er ansvarlig for systemer, retningslinjer og rutiner for kvalitetskontroll. I henhold til ISQC 1 er firmaet forpliktet til å etablere og vedlikeholde et kvalitetskontrollsystem som gir firmaet betryggende sikkerhet for at: (a) Firmaet og personalet etterlever profesjonsstandarder og gjeldende regulatoriske og juridiske krav; og (b) Revisjonsberetningene som avgis av firmaet eller oppdragsansvarlige revisorer er hensiktsmessige ut fra omstendighetene.

ISA-en forutsetter at firmaet er underlagt ISQC 1 eller nasjonale krav som er minst like strenge.

ISQC 1 Elementer i et kvalitetskontrollsystem

Pkt.16

Revisjonsfirmaet skal etablere og vedlikeholde et kvalitetskontrollsystem som omfatter retningslinjer og rutiner for hvert av de følgende elementene

- a. Lederansvar for kvalitetssikring i revisjonsfirmaet
- b. Relevante etiske krav
- c. Aksept og fortsettelse av klientforhold og enkeltoppdrag
- d. Menneskelige ressurser
- e. Gjennomføring av oppdrag
- f. Overvåking

Pkt. 17

Revisjonsfirmaet skal dokumentere sine retningslinjer og rutiner og kommunisere dem til revisjonsfirmaets personale. (Jf. punkt A2–A3)

8. Evaluering av revisor - årlig eller ved behov

MOMENTER FOR VURDERING	KOMMENTAR
PÅSE AT REGNSKAPET BLIR REVIDERT PÅ EN BETRYGGENDE MÅTE	
Kvalifikasjonskrav: Er kravet til utdanning og etterutdanning tilfredsstillt?	
Vandel: Har revisjonen et system for å vurdere ansattes vandel, og etterleves systemet?	
Uavhengighet: <ol style="list-style-type: none"> Har kontrollutvalget mottatt egenerklæring om uavhengighet fra oppdragsansvarlig revisor? Har revisor gode rutiner for å sikre uavhengighet? Roterer oppdragsansvaret mellom revisorene i selskapet? 	
Kvalitetskontroll: <ol style="list-style-type: none"> Har revisjonsselskapet et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC1)? Er kontrollutvalget informert om resultatet av eventuelle eksterne kvalitetskontroller? 	
HOLDE SEG LØPENDE ORIENTERT OM REVISJONSARBEIDET	
Orientering fra planleggingsfasen: <ol style="list-style-type: none"> Har kontrollutvalget fått orientering om revisjonsplanen og risiko- og vesentlighetsvurdering for etterlevelseskontroll? Har revisor orientert om hvordan vesentlighetsgrenser er vurdert? 	
Orientering fra interimfasen: <ol style="list-style-type: none"> Har revisor utført de planlagte revisjonshandlingene? Hvis ikke, er avvikene fra planen begrunnet? Er det utført revisjon på transaksjonsklasser i samsvar med planen? Har revisor vurdert mislighetsrisiko? 	

MOMENTER FOR VURDERING	KOMMENTAR
<p>Orientering fra årsoppgjørphasen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Har revisor orientert tilfredsstillende om regnskaps- og rapporteringsprosessen? b. Er revisors vurdering av årsregnskapet med noter, tilfredsstillende? c. Har revisor vurdert opplysningene i årsmeldingen opp mot årsregnskapet? <p>Orientering fra etterlevelseskontroll:</p> <p>Har kontrollutvalget fått skriftlig rapport om resultatene etter etterlevelseskontroll?</p>	
<p>PÅSE AT REVISJONSARBEIDET FOREGÅR I SAMSVAR MED LOV OG FORSKRIFT, GOD KOMMUNAL REVISJONSSKIKK OG KONTROLLUTVALGETS AVTALER MED, ELLER INSTRUKSER TIL REVISOR</p>	
<p>Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Har kontrollutvalget fått egenerklæring om at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk? b. Hvordan vurderer administrasjonen samarbeidet med revisor? c. Har revisor vurdert hensiktsmessigheten med gjennomføringen av revisjonen? <p>Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrollutvalgets avtaler med, eller instruks til revisor?</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Er revisjonsoppdraget gjennomført i samsvar med oppdragsavtalen? b. Har revisor fulgt kontrakt/avtale/revisjonsplan/instruks? c. Er revisjonsarbeidet gjennomført i henhold til åpenhetsrapport? d. Vurderer kontrollutvalget gjennomføringen av årets revisjon som betryggende? e. Er revisjonshonoraret rimelig, sett i lys av virksomhetens størrelse, kompleksitet og risiko? f. Hva er årsaken til eventuelle vesentlige endringer i honoraret? Er disse kommunisert til kontrollutvalget? 	

9. Engasjementsbrev

I revisjonsoppdrag er revisor pålagt å inngå engasjementsbrev med klienten, det vil si med kommunen. (ref. internasjonal standard for revisjon, ISA 210). Under framgår hvilke elementer et slikt engasjementsbrev skal inneholde.

For kontrollutvalget er det lite å hente ved å ta utgangspunkt i engasjementsbrevet som grunnlag for å gjennomføre et påse-ansvar. Som bestiller (kunde) kan kontrollutvalget imidlertid ha forventninger og krav til revisor. Slike forventninger og krav bør tas inn i en årlig oppdragsavtale. Oppdragsavtale evt. kontrakt, går foran engasjementsbrev.

Hovedhensikten med engasjementsbrevet er orientering fra revisor om ledelsens ansvar for avleggelsen av årsregnskapet samt orientere om målet med revisjonen og dens begrensninger. Revisor skal stile engasjementsbrevet til den som i organisasjonen er ansvarlig for overordnet styring og kontroll. FKT anbefaler at revisor sender engasjementsbrev til kontrollutvalget med kopi til rådmann. Dette er i samsvar med anbefaling fra NKRF.

ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdrag (utdrag)

- a. Denne internasjonale revisjonsstandarden (ISA-en) omhandler revisors oppgaver med og plikter til å avtale vilkårene for revisjonsoppdraget med ledelsen og, der det er relevant, dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Dette innebærer å fastsette at visse forhåndsbetingelser for revisjonen, hvis ansvar ligger hos ledelsen og, der det er relevant, dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, er til stede.
- b. Revisor skal bli enig om vilkårene for revisjonsoppdraget med ledelsen eller dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, der det er relevant. (Jf. punkt A22) .
- c. Under hensyn til punkt d skal de avtalte vilkårene

for revisjonsoppdraget nedfelles i et engasjementsbrev eller annen egnet form for skriftlig avtale, og skal omfatte: (Jf. punkt A22–A26)

- Målet med og omfanget av revisjonen av regnskapet
 - Revisors oppgaver og plikter
 - Ledelsens ansvar
 - Identifisering av det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering for utarbeidelsen av regnskapet
 - Henvisning til den forventede formen på og innholdet i eventuelle uttalelser som skal avgis av revisor, og (Jf. punkt A23a)
 - En erklæring om at det kan foreligge omstendigheter hvor en uttalelse kan avvike fra forventet form og innhold.
- d. Dersom lov eller forskrift inneholder tilstrekkelig detaljerte krav til vilkårene for revisjonsoppdraget som det henvises til i punkt c, er det ikke nødvendig at revisor nedfeller dem i en skriftlig avtale, med unntak av det faktum at slik lov eller forskrift finner anvendelse og at ledelsen erkjenner og forstår sitt ansvar som angitt i punkt 6(b). (Jf. punkt A23, A27–A28) .

10. Arbeidsgruppens sammensetting

Styremedlem

Einar Ulla (leder)

Styremedlem

Dag Robertsen

Kontrollsjef

Tor Harald Hustad

Møre og Romsdal fylkeskommune

Daglig leder

Torbjørn Berglann

Konsek Trøndelag IKS

Kontrollutvalgsmedlem

Bente Tangen

Porsgrunn kommune

fratrådte våren 2018

Generalsekretær

Anne-Karin Femanger Pettersen

tiltrådte arbeidsgruppen våren 2018

www.fkt.no

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 02/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2024

Innstilling til vedtak:

(Saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets møteplan for 2024.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Fylkestinget har i sak 42/23 fastsatt følgende møtedatoer for 2024:

Uke 11: 11.-15. mars

Uke 23: 3. -7. juni

Uke 42: 14.- 18. oktober

Uke 50: 9.-13. desember

Når det gjelder møteplan for kontrollutvalget, kan det være noe usikkert hvilken aktivitet som er hensiktsmessig i oppstartsfasen av fylkeskommunen. Sekretariatet foreslår imidlertid at aktiviteten i kontrollutvalget i tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune anvendes som mal og at møter legges noenlunde tilsvarende både i antall og møtedatoer.

For 2024 foreslår sekretariatet følgende ordinære **møtedatoer**:

Onsdag 25. januar

Onsdag 21. februar

Onsdag 3. april

Tirsdag 7. mai

Onsdag 12. juni

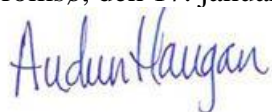
Onsdag 11. september
Onsdag 23. oktober
Torsdag 28. november

Møtestart legges (normalt) til kl 10.30.

Når det gjelder **møtested**, må kontrollutvalget drøfte om møtene skal legges til Tromsø, eller om det skal legges til andre steder i fylkeskommunen.

Kontrollutvalget drøfter i møtet sekretariatets forslag til møtedatoer, samt avgjør møtested.

Tromsø, den 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 03/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN FOR 2024

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar utkastet som sin årsplan for 2024.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:
- Utkast til årsplan for 2024

B: Referanser:

Saksutredning:

K-Sekretariatet legger fram et utkast til årsplan for 2024 for kontrollutvalget, se vedlegg. Årsplanen vil være et internt arbeidsdokument for kontrollutvalget og ikke ment å oversendes fylkestinget.

I årsplanens del II. *Kontrollområder* og punkt 2 *Forvaltningsutøvelse* er det omtalt oppgaver som skal gjennomføres i 2024. Normalt fastsettes det her hvilke revisjonsprosjekter som skal initieres i løpet av året. I forhold til Troms fylkeskommune finnes det imidlertid ikke en gjeldende plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, noe som innebærer at det ikke lar seg bestemme, eller foreslå, hvilke prosjekter som skal anbefales igangsatt.

Det har tidligere vært slik at kontrollutvalgets medlemmer – om mulig – har deltatt som observatører på generalforsamlinger i enkelte selskaper som fylkeskommunen har eierinteresser i. Selskapene har da blitt fordelt mellom medlemmene. Da det ikke er avgjort om praksisen skal følges i det nye utvalget, er dette ikke nevnt i årsplanen.

Når det gjelder punkt 10 - øvrige saker - har sekretariatet ikke kjennskap til særskilte saker som skal settes på planen. Kontrollutvalget drøfter om det er saker som skal settes opp til behandling i 2024.

Tromsø, den 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

KONTROLLUTVALGET I TROMS FYLKESKommune

ÅRSPLAN 2024

I. MØTE OG ARBEIDSPLAN

1. Møteplan

Møteplanen for 2024 er vedtatt i sak 02/24, og er som følger:

- XXXX
-
-
-
-
-
-
-

Møtestart er satt til kl 10.30.

Møter utover dette vil bli avholdt etter behov.

2. Oversikt over regnskap tillagt kontrollutvalgets regnskapsrevisjon.

Følgende regnskap skal fremlegges til behandling i kontrollutvalget:

- Troms og Finnmark fylkeskommune – 2023

3. Oversikt over organer underlagt kontrollutvalgets mandat iht forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller.

Troms og Finnmark fylkeskommune og øvrige selskaper og enheter iht reglene i kommuneloven § 23-6.

II. KONTROLLOMRÅDER

Kontrollutvalgets ansvarsområder er beskrevet i kommunelovens (KML) kap. 23 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FKR)

KomRev NORD IKS er ansvarlig for det fylkeskommunale revisjonsarbeidet. Kontrollutvalgets sekretariatsarbeid utføres av K-Sekretariatet IKS.

Sekretariatet skal løpende legge frem for kontrollutvalget viktig korrespondanse fra fylkestinget, fylkesrådet, revisjonen, administrasjonen, departement, fylkesmann mv.

1. Med utgangspunkt i revisjonens virksomhet (FKR § 3)

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at:

- kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte, herunder at det foretas en forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor
- regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i FKR kapittel 2 og 3.

Kontrollutvalget skal videre påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter KML § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til fylkestinget.

2. Forvaltningsutøvelse (Jf. KML § 23-2 og FKR §§ 2, 4 og 5)

Kontrollutvalget skal i løpet av året:

1. Utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.
2. Føre kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.
3. Utarbeide og legge frem for fylkestinget ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
4. Initiere (bestille) forvaltningsrevisjonsprosjekter av revisjonen med utgangspunkt i ny plan for forvaltningsrevisjon, samt motta samtlige prosjekter til behandling i utvalget.

Følgende prosjekter forventes levert i 2024 (bestilt av kontrollutvalget i Troms og Finnmark fylkeskommune):

- Ressursbruk og kvalitet i tannhelsetjenesten
 - Forvaltningsrevisjon rettet mot fylkeskommunens selskap – offentlige anskaffelser
5. Legge frem for fylkestinget resultatet av forvaltningsrevisjoner, jf. FKR § 4.
 6. Følge opp og rapportere til fylkestinget om hvordan fylkestingets vedtak til rapporter om forvaltningsrevisjoner har blitt fulgt opp, jf. FKR § 5.

Hvorvidt det vil være forvaltningsrevisjoner som skal følges opp i 2024 vil være avhengig av tidspunkt for ferdigstillelse av bestilte prosjekter og av fylkestingets behandling.

7. Vedta eierskapskontroller som skal gjennomføres med bakgrunn i ny plan for eierskapskontroller.
8. Legge frem for fylkestinget resultatet av eierskapskontroller, jf. FKR § 4
9. Følge opp og rapportere til kommunestyret om hvordan fylkestingets eventuelle merknader til rapporter om eierskapskontroll er blitt fulgt opp, jf. FKR § 5.
10. Deltakelse på representantskapsmøter, bedriftsforsamling og generalforsamlinger i interkommunale selskaper og aksjeselskaper der fylkeskommunen har innsynsrett, jf. KML § 23-6.
11. Følge opp øvrige saker ut fra kontrollutvalget mandat, av eget tiltak, eller etter henvendelser.

III. ÅRSOPPGJØR/ÅRSMELDINGER

FKR § 3.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til fylkestinget om årsregnskapet og årsberetningen.

Annet

Kontrollutvalget skal avgi årsrapport til fylkestinget om utvalgets egen virksomhet.

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 03/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

NY PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL

Innstilling til vedtak:

Saken fremmes med åpen innstilling.

Saken gjelder:

Forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller: igangsetting av prosjekter, ny plan og mulige innspill til prosjekter.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:

Saksfremlegg

1. INNLEDNING

I henhold til kommuneloven §§ 23-2, 22-3 og 23-4 plikter kontrollutvalget å få gjennomført kontroller av fylkeskommunen gjennom forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Kontrollene skal ikke skje vilkårlig, men skal basere seg på en plan. Det er kontrollutvalget som skal foreslå planen, og denne skal sendes fylkestinget til endelig avgjørelse. Planen vil gjelde for fylkestingsperioden.

En endelig sak med forslag til plan vil bli lagt frem for kontrollutvalget i senere møte.

Formålet med denne saken er orientere om arbeidet og rammer for ny plan og åpne for drøftelser og innspill fra kontrollutvalget til planarbeidet, herunder aktuelle tema for forvaltningsrevisjon og selskap for eierskapskontroll.

2. HVA ER FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL - FORMÅL

Noe forenklet kan man si at **forvaltningsrevisjoner** er systematiske kontroller som foretas for å se om fylkeskommunen etterlever de krav og mål som stilles til fylkeskommunens virksomhet. Kjerneområdet for forvaltningsrevisjon er virksomheten som drives av fylkeskommunens administrasjon. Fylkeskommunen kan imidlertid også drive virksomhet i andre former, f.eks. gjennom selskap, oppgavefelleskap og øvrige samarbeid. Også disse kan være gjenstand for forvaltningsrevisjon. Når det gjelder vertskommunesamarbeid er det kontrollutvalget i vertskommunen som skal føre kontroll med samarbeidet, jf. kommuneloven § 20-9.

Fylkeskommunene har ofte skilt ut virksomhet i selskap, som utfører oppgaver på vegne av fylkeskommunen, f.eks. interkommunale selskap, eller i aksjeselskap. Disse kan - som ovenfor sagt - være gjenstand for en forvaltningsrevisjon, men også for en eierskapskontroll.

En **eierskapskontroll** er en kontroll av om selskapet drives i samsvar med gjeldende regler og anbefalinger for eierstyring av selskapet, og/eller en kontroll av om selskapet drives i henhold til gjeldende fylkestingsvedtak.

Formålet med både forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller er å bidra til læring og sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på og at selskap ledes på den måte som er riktig og anbefalt. Videre kan slike kontroller bidra til en bedre og mer effektiv fylkeskommune – i vid forstand - og å gi fylkestinget informasjon om tilstanden på de enkelte forvaltningsområder.

3. HVEM UTFØRER REVISJON OG KONTROLL - HVOR MYE RESSURSER ER TIL RÅDIGHET?

Det er ikke kontrollutvalget som selv skal foreta kontrollene, men skal påse at de blir gjennomført. Både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vil utføres av KomRev Nord IKS som er kommunens valgte revisor.

Gjennom sin eierandel i revisjonsselskapet, har fylkeskommunen fått tildelt totalt **5024 timer** i perioden 2024-2028 til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller. Dette er et betydelig antall timer.

Ut fra erfaring vil timeantallet normalt innebære at det er rom for 12-15 prosjekter i valgperioden. Ytterligere prosjekter kan selvfølgelig gjennomføres, men det forutsetter at disse finansieres særskilt ut over det timeantall som er til rådighet gjennom deltakelsen i KomRev Nord IKS. Det endelige forslaget til plan vil imidlertid ta utgangspunkt i de ressurser som normalt er til rådighet.

Erfaring er at det i de fleste kommuner og fylkeskommuner dukker opp uforutsette saker, eller forhold, som endrer risikobildet og som vil nødvendiggjøre at det anvendes ressurser til revisjon. Det er derfor viktig at planen også utformes med en viss fleksibilitet, slik at det tas høyde for uforutsette endringer i planperioden.

4. HVORDAN VELGE UT FORVALTNINGSOMRÅDER OG SELSKAP?

Etter loven skal utvelgelsen av forvaltningsområder for revisjon, eller selskap for kontroll, skje etter **en vurdering av risiko og vesentlighet**. Sagt forenklet, ligger det i dette at utvelgelsen skal skje ut fra en vurdering av hvilke områder og selskap som man anser som de sentrale og viktige å kontrollere. I tillegg skal man vurdere om det er grunn til å tro at det foreligger risiko for feil ved forvaltningsutøvelsen.

Når det gjelder hva som er **vesentlig**, vil dette kunne vurderes både størrelsesmessig (kvantitativt) og hva som anses viktig for den enkelte bruker av tjenestene (kvalitativt).

Når det gjelder **utvelgelsen av selskap**, er det viktig å være klar over at kontrollutvalget – og revisor – ikke har innsynsrett i alle selskap. Kommuneloven § 23-6 sier at kontrollutvalgets og revisors innsynsrett er begrenset til:

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

I praksis er begrensningen i bokstav d viktig, da statlig eller privat medeierskap utelukker innsynsrett, likegyldig av hvor stor den øvrige eierandelen er, jf. at kommunen(e) skal eie «alle aksjer».

5. TIDLIGERE UTFØRTE REVISJONER/EIERSKAPSKONTROLLER - AKTUELLE SELSKAP

Sekretariatet finner det formålstjenlig å gi en oversikt over tidligere gjennomførte revisjoner og kontroller. Sekretariatet tar for oversiktens skyld med både tidligere Troms fylkeskommune og Troms og Finnmark fylkeskommune i oversikten.

Det er **tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller for Troms fylkeskommune:**

• Investeringsprosjekter	2019
• Behandling av klager på standpunkt karakterer	2019
• Bierverv	2019
• Troms fylkeskommunes internasjonale arbeid	2019
• Forvaltning, drift og vedlikehold av fylkeskommunale bygg	2018
• Iverksetting av politiske vedtak	2016
• Fylkesvegene	2016
• Ressursbruk og kvalitet i videregående skole	2015
• Kollektivtransport – oppfølging av bruttokontrakter	2014
• Offentlige anskaffelser	2013
• Ressursbruk og kvalitet i tannhelsetjenesten	2012
• Miljørevisjon – inn klima i fylkeskommunens bygg	2010
• Kulturretatens forvaltning av tilskuddsordninger	2010

- Ungt entreprenørskap i Troms 2008
- Bruken av RDA-midler 2008
- Offentlige anskaffelser 2007
- Økonomistyring 2006
- Bevertning og representasjon Troms fylkeskommune 2006
- Tilpasset opplæring i Troms fylke 2005
- Trygg skolevei i Troms 2005

Det er tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller for Troms og Finnmark fylkeskommune:

- Tilsetninger i ledelsen 2023
- Anskaffelse av MS Hollendaren – undersøkelse 2023
- Offentlige anskaffelser 2022
- Sambandet Årøya 2022
- Eierskapskontroll Alta Museum IKS 2022
- Kollektivtransport – oppfølging av kontrakter 2022
- Hålogaland Teater AS 2021

Etter bestilling fra kontrollutvalget i Troms og Finnmark fylkeskommune er det forventet levert to ytterligere revisjonsprosjekter i løpet av 2024:

- Ressursbruk og kvalitet i tannhelsetjenesten
- Forvaltningsrevisjon rettet mot fylkeskommunens selskap – offentlige anskaffelser

Fylkeskommunen har **eierandeler i følgende selskap** som kan være aktuelle for eierskapskontroll:

SELSKAP	EIERANDEL	INNSYN
Hålogaland Teater AS	50,0 %	
Nordnorsk filmsenter AS	33,3 % (Omstruktureres)	
Filmfond Nord AS	Omstruktureres	
Nordnorsk filmkommisjon AS	Omstruktureres	
Kvääniteatteri AS (stiftet 17.09.2022)	45,0 %	
Bompengeselskap Nord AS	33,3 %	
NordNorsk Reiseliv AS	16,8 %	
Nord-Norges Europakontor – kommunalt oppgavefellesskap	33,3 %	
Bredbåndsfylket AS	80,6 %	
Troms Holding AS	65,0 %	
Nordtro AS	49,1 %	
Inko AS	39,2 %	
Blått Kompetansesenter Nord AS	35,0 %	
FilmCamp AS	34,1 %	
Romssa Sámi Viessu – Samisk Hus Tromsø AS	33,3 %	
Davvi Álbmogiid Guovddás Os / Senter for Nordlige Folk AS	30,0 %	
Ressurs AS	28,8 %	
KUPA AS	12,5 %	

Interkommunalt Arkiv Troms IKS	33,1 %	
K-sekretariatet IKS	16,2 %	
Halti Kvenkultursenter IKS	10,0 %	
Barentssekretariatet IKS	33,3 %	
VIGO IKS	6,7 %	
KomRev Nord IKS	10,3 %	

De selskap kontrollutvalget har full innsynsrett i er merket med grønt.

6. PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL I TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Nedenfor er en oversikt over de prosjekter som sto på planen for Troms og Finnmark fylkeskommune og status for disse.

Forvaltningsrevisjonsprosjekter (på plan)	Status
Kollektivtransport – oppfølging av kontrakter	Levert
Offentlige anskaffelser	Levert
Ressursbruk og kvalitet i tannhelsetjenesten	Bestilt, under arbeid
Nærings- og utviklingsarbeid, herunder forvaltning av tilskuddsordninger	Ikke igangsatt
Gjennomføring og frafall i videregående skole	Ikke igangsatt
Oppfølging av politiske vedtak	Ikke igangsatt
Offentlige anskaffelser og øvrige offentligrettslige regler i fylkeskommunens selskap	Bestilt, ikke levert

Eierskapskontroller (på plan)	Status
Hålogaland Teater AS	Levert og ferdig
Verdensarvsenter for Bergkunst-Alta Museum IKS	Levert og ferdig
Nordnorsk Filmsenter AS	Bestilt, men trukket

7. NY PLAN - DRØFTING

Det skal etter kommuneloven utarbeides en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll senest innen utløpet av 2024. Ut fra det betydelige antallet timer fylkeskommunen har til rådighet kan det imidlertid være fornuftig å igangsette nye revisjonsprosjekter tidlig.

En forvaltningsrevisjon bør normalt skje i forhold til en etablert praksis i en etablert organisasjon. Dette slik at revisors undersøkelser blir representative og slik at læringsutbyttet blir godt. Troms fylkeskommune er en ny organisasjon etter delingen.

Sekretariatet foreslår på bakgrunn av det ovenstående at det i første omgang utarbeides en noe enklere plan og som revideres innen utgangen av 2025.

Slik sekretariatet ser det kan prosjektene som gjaldt:

- Nærings- og utviklingsarbeid, herunder forvaltning av tilskuddsordninger
- Gjennomføring og frafall i videregående skole

være aktuelle å igangsette i samsvar med den eldre planen som gjaldt for Troms og Finnmark fylkeskommune.

En endelig sak med forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vil bli fremmet på senere møte, hvor sekretariatet vil basere seg på en bredere vurdering og etter benyttelse av flere kilder.

Kontrollutvalget inviteres imidlertid nå til å drøfte:

- om det i første omgang skal fremmes en enklere plan som revideres i løpet av 2025
- om det skal igangsettes et prosjekt etter eldre plan
- om det er tema, selskap, eller områder som kontrollutvalget mener bør være med på en ny plan

Saken fremmes med åpen innstilling.

Tromsø, den 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 05/2024	Møtedato: 20.11.2023	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

INVITASJON TIL MEDLEMSKAP I FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Innstilling:

(saken fremmet uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Invitasjon til å tegne medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Brev av 1.11.2023 fra Forum for Kontroll og Tilsyn
B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forum for Kontroll og Tilsyn har i e-post av 1.11.2023 sendt brev til kommuner og fylkeskommuner med «Invitasjon til medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn (FKT)», jf. vedlegg.

På FKTs hjemmeside er det informasjon om medlemssetser for 2024, som følger:

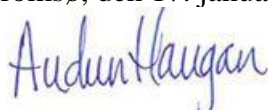
Kategori	Beløp i kr.
<i>Kommune 0 – 5 000 innbyggere</i>	<i>4 000</i>
<i>Kommuner 5 001 – 10 000 innbyggere</i>	<i>8 300</i>
<i>Kommuner 10 001 – 20 000 innbyggere</i>	<i>10 700</i>
<i>Kommuner 20 001 – 50 000 innbyggere</i>	<i>14 300</i>
<i>Kommuner 50 001 – 75 000 innbyggere</i>	<i>18 000</i>
<i>Kommuner over 75 000 innbyggere</i>	<i>20 000</i>
<i>Fylkeskommuner under 300 000 innbyggere</i>	<i>22 000</i>
<i>Fylkeskommuner over 300 000 innbyggere</i>	<i>24 000</i>

Kontrollutvalget drøfter og tar stilling til om det er ønskelig å være medlem av Forum for Kontroll og Tilsyn.

I budsjettforslaget til rammen for kontroll og tilsyn for 2024 er det ikke satt av egen post for utgifter til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn, men det er satt av en post for «Diverse» som den kan dekkes av. For Troms fylkeskommune vil et ev. medlemskap beløpe seg til kr. 22.000.

Saken fremmes uten innstilling til vedtak.

Tromsø, den 17. januar 2024

A handwritten signature in blue ink that reads "Audun Haugan". The signature is written in a cursive, flowing style.

Audun Haugan
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 06/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

VURDERING AV UAVHENGIGHET – OPPDRAGSANSVARLIG REGNSKAPSREVISOR

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Dianne Bendiksens vurdering av egen uavhengighet til orientering.

Saken gjelder:

Vurdering av oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor – datert 08.01.2024

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Etter kommunelovens § 24-4, skal revisor være uavhengig og ha god vandel.

Det er gitt nærmere bestemmelser om dette i forskrift om kontrollutvalget og revisjon §§ 16-18. Det må etter bestemmelsene ikke foreligge særegne forhold, eller forekomme at revisor har en slik tilknytning til oppdraget, dets ansatte eller tillitsmenn, som gjør at revisors uavhengighet og objektivitet svekkes.

Revisor skal til enhver tid vurdere sin uavhengighet, men det er i forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 19, 2.ledd, bestemt at revisor i tillegg skal avgi en egenerklæring om sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det sies her:

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenerklæring om sin uavhengighet til kontrollutvalget.

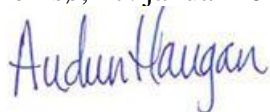
Uavhengighet og objektivitet er grunnleggende for at revisor skal kunne utøve sin funksjon. Revisor må derfor selv identifisere forhold som kan medføre en risiko i forhold til uavhengighet og objektivitet. Dersom det oppstår tilfeller der det stilles spørsmål knyttet til uavhengigheten, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi melding om dette til kontrollutvalget. I slike tilfeller vil det være rimelig at revisor avgir en ny egenvurdering.

Selv om kravet bare gjelder den oppdragsansvarlige revisoren, antas det at samtlige revisorer på oppdraget gir en tilsvarende vurdering til den oppdragsansvarlige revisoren i forhold til den enkelte sitt tildelte arbeidsområde. Forholdet forutsettes å bli dekket av revisors internkontroll.

Vedlagt følger oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Dianne Bendiksen sine vurderinger av egen uavhengighet. Uavhengighetserklæringen viser hvilke vurderinger som skal gjøres, og hennes vurderinger i forhold til de enkelte punktene. Kravet tilandel er dokumentert med politiattest tidligere.

Etter K-Sekretariatets syn er det ikke noe i vedlagte vurdering som tilsier at Bendiksen ikke skal være i stand til å utføre revisjonsarbeidet overfor Troms fylkeskommune på en uavhengig måte.

Tromsø, 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

Til
Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	1	Dianne Bendiksen db@komrevnord.no	77 04 14 25	8.1.2024

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet for Troms fylkeskommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for fylkeskommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetsstyringssystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetsstyring i revisjonsforetak (ISQM 1). Som en del av vår kvalitetsstyring vurderer vi risikoen for manglende etterlevelse av uavhengighetsreglene og andre relevante etiske krav. Risikovurderingen er grunnlag for utforming av retningslinjer og rutiner for å håndtere slike risikoer. Som en del av kvalitetsstyringssystemet innhenter vi årlig en dokumentert bekreftelse på etterlevelse av uavhengighetskrav fra alle ansatte og annet personale.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i fylkeskommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke andre stillinger eller verv i fylkeskommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnende har ikke andre stillinger i en virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Troms fylkeskommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under fylkeskommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Troms fylkeskommune som hører inn under fylkeskommunen egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Troms fylkeskommune.

Harstad, 8.1.2024

Dianne Bendiksen

Oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD IKS

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 07/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

VURDERING AV UAVHENGIGHET – OPPDRAGSANSVARLIGE FORVALTNINGSREVISORER – TROMS FYLKESKOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleivens og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Astrid Indrebøs vurdering av egen uavhengighet til orientering.

Saken gjelder:

Behandling av uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i KomRev NORD.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven – datert 03.01.2024.
2. Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Astrid Indrebø – datert 02.01.2024.

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 10 fremgår følgende:

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

Etter kommunelovens § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha god vandel.

Det er gitt nærmere bestemmelser om dette i forskrift om kontrollutvalget og revisjon §§ 16-18. Det må etter bestemmelsene ikke foreligge særegne forhold, eller forekomme at revisor har

en slik tilknytning til oppdraget, dets ansatte eller tillitsmenn, som gjør at revisors uavhengighet og objektivitet svekkes.

Revisor skal til enhver tid vurdere sin uavhengighet, men det er i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19, 2.ledd bestemt at revisor også skal avgi en egenerklæring om sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det sies her:

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Uavhengighet og objektivitet er grunnleggende for at revisor skal kunne utøve sin funksjon. Revisor må derfor selv identifisere forhold som kan medføre en risiko i forhold til uavhengighet og objektivitet. Dersom det oppstår tilfeller der det stilles spørsmål knyttet til uavhengigheten, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi melding om dette til kontrollutvalget. I slike tilfeller vil det være rimelig at revisor avgir en ny egenvurdering.

Selv om kravet bare gjelder den oppdragsansvarlige revisoren, antas det at samtlige revisorer på oppdraget gir en tilsvarende vurdering til den oppdragsansvarlige revisoren i forhold til den enkelte sitt tildelte arbeidsområde. Forholdet forutsettes å bli dekket av revisors internkontroll.

Vedlagt følger oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Astrid Indrebøs sine vurderinger av egen uavhengighet. Uavhengighetserklæringene viser hvilke vurderinger som skal gjøres, og hennes vurderinger i forhold til de enkelte punktene.

Etter K-Sekretariatets syn er det ikke noe som tilsier at Margrete Mjølhus Kleiven og Astrid Indrebø ikke skal være i stand til å utføre revisjonsarbeidet overfor Troms fylkeskommune på en objektiv og forsvarlig måte.

Tromsø, den 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver

Til
Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune

Deres ref: **Vår ref:** **Saksbehandler:** **Telefon:** **Dato:**
Margrete Mjølhus Kleiven 77 60 05 03 3.1.2024
mmk@komrevnord.no 901 38 721

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet overfor Troms fylkeskommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for fylkeskommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i fylkeskommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Troms fylkeskommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Troms fylkeskommune som hører inn under fylkeskommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Troms fylkeskommune.

Tromsø, 3.1.2024

Margrete Mjølhus Kleiven

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Til
Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune

Deres ref: **Vår ref:** **Saksbehandler:** **Telefon:** **Dato:**
Astrid Indrebø ai@komrevnord.no 77 60 05 09 2.1.2024
95 14 27 65

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet overfor Troms fylkeskommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for fylkeskommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i fylkeskommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til fylkeskommunen eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	<p>Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Troms fylkeskommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Troms fylkeskommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Troms fylkeskommune.

Tromsø, 2.1.2024

Astrid Indrebø

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune	Saksnummer: 8/2024	Møtedato: 25.1.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
--	------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:

Saken tas til orientering.

Saken gjelder:

Orienteringer til kontrollutvalget.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Referater:

A. SAKSPROTOKOLL FRA FYLKESTINGET I TROMS 5. DESEMBER

- Fylkestingsak 55/23 – Retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte i Troms fylkeskommune
- Fylkestingsak 56/23 – Budsjett 2024/Økonomiplan 2024-2027 Troms fylkeskommune
- Fylkestingsak 58/23 – Forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår i Troms fylkeskommune

B. SAKSPROTOKOLL FRA FYLKESTINGET TROMS OG FINNMARK 12. DESEMBER

- Fylkestingsak 109/23 – Forvaltningsrevisjonsrapport oppfølging av budsjett- og regnskapsvedtak

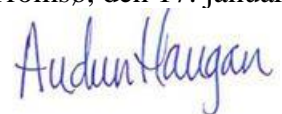
C. FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

- Fagkonferansen 2024

D. EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING TROMS KRAFT HOLDING AS

- Innkalling av 10.01.2024

Tromsø, den 17. januar 2024

A handwritten signature in blue ink that reads "Audun Haugan". The signature is written in a cursive style with a large initial 'A'.

Audun Haugan
seniorrådgiver

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/00014
Saksbehandler Camilla Heggeli Bjørn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalg	20.11.2023	1/23
2 Fylkestinget	05.12.2023	55/23

Retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte i Troms fylkeskommune

Fylkestinget har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 55/23

Møtebehandling

Votering

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Fylkestingets vedtak:

1. Fylkestinget i Troms har behandlet retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte i Troms fylkeskommune.
2. Fylkestinget vedtar retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte i Troms fylkeskommune.

Retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte i Troms fylkeskommune

1 Hensikt

Hensikten med retningslinjene er å avklare rammene for utgiftsdekning i forbindelse med servering, bestilling ved representasjon og bevertning til møter, samlinger, seminarer og konferanser i regi av Troms fylkeskommune.

1.1 Hvem gjelder retningslinjene for?

Retningslinjene gjelder for folkevalgte i Troms og Finnmark fylkeskommune.

2 Hjemmel og gyldighet

Retningslinjer for representasjon og bevertning for folkevalgte vedtas av fylkestinget.

3 Definisjoner og retningslinjer

Representasjon

3.1 Representasjon

Representasjon er utgifter til servering og måltider der Troms fylkeskommune er vertskap for eksterne gjester eller hvor folkevalgte eller andre representerer fylkeskommunen. Arrangementet er en planlagt og formell sammenkomst.

Som normgivende satser for Troms fylkeskommune gjelder et nivå som tilsvarer statens til enhver tid gjeldende satser.

Satsene er å forstå som maksimalsatser.

3.1.1 Fullmakter

A) Folkevalgte

Fylkesordføreren har anledning til å representere Troms fylkeskommune i alle offisielle sammenhenger og har fullmakt til å beslutte hvilke arrangementer i regi av fylkeskommunen som faller inn under punkt 3.1 og hva slags servering arrangementet skal ha.

Fullmakten kan delegeres til fylkesvaraordfører eller leder av hovedutvalg. Dersom fylkesordføreren ikke har anledning til å delta kan deltakelsen delegeres til fylkesvaraordfører eller andre.

Leder for hovedutvalg kan representere fylkeskommunen innenfor utvalgets ansvarsområde, og der fylkesordfører eller fylkesvaraordfører ikke kan representere.

B) Administrasjonen

Fylkeskommunedirektør eller etatssjefene har anledning til å representere Troms fylkeskommune i alle offisielle sammenhenger og har fullmakt til å beslutte hvilke arrangementer i regi av fylkeskommunen som faller inn under punkt 3.1 og hva slags servering arrangementet skal ha.

3.2 Beverting

Beverting er utgifter til servering og måltider ved eksterne og interne møter, kurs, seminarer eller konferanser i regi av Troms fylkeskommune.

Det forutsettes budsjettmessig inndekning i tråd med delegasjonsreglementet.

Som normgivende satser for Troms fylkeskommune gjelder et nivå som tilsvarer statens til enhver tid gjeldende satser.

Satsene er å forstå som maksimalsatser. Utgangspunktet er at det skal legges opp til enkle arrangement.

3.2.1 Fullmakter

Fylkesordfører, fylkesvaraordfører, leder av hovedutvalg, har fullmakt til å beslutte hva slags beverting arrangementet/møtet skal ha.

4 Alkoholservering

Det skal ikke serveres alkohol på fylkeskommunens regning med unntak for representasjonsmiddager.

Avvik fra hovedregelen må avgjøres av fylkesordfører, fylkeskommunedirektør eller etatssjefer.

Under representasjonsmiddager kan det serveres to alkoholenheter pr. person.

Det skal alltid tilbys et alkoholfritt alternativ.

5 Dokumentasjon

Representasjon og beverting dokumenteres gjennom bilag hvor det fremgår hva som har vært anledningen, hvem som har vært tilstede og hvem som har godkjent arrangementet.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/00032
Saksbehandler Camilla Heggeli Bjørn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalg	20.11.2023	12/23
2 Fylkestinget	05.12.2023	56/23

Budsjett 2024/Økonomiplan 2024-2027 Troms fylkeskommune

Fylkestinget har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 56/23

Møtebehandling

Representanten Benjamin Furuly, H, bad sin habilitet vurdert i saken for sitt forhold til Furuly Turbuss AS, og forlot møtet. Fylkesadvokaten redegjorde for saken. Fylkestinget voterte, og fant enstemmig Furuly habil.

Representanten Benjamin Furuly, H, bad sin habilitet vurdert som styreleder i Troms Høyre, og forlot møtet. Fylkesadvokaten redegjorde i saken. Furulys habilitet ble prinsippielt vurdert fylkestinget voterte - enstemmig habil.

Følgende representanter Mevik, AP, Pedersen, AP, Johnsen, AP, Rohde, SV, Gregussen, SV, Nordahl, SP, Ludviksen, SP, Olsen, R, Samuelsen, Krf, Strand, MDG, Karlsen, Forså og Hov, Frp, Haug, INP, Foshaug, V, Terentieff, og Matahisen, H, bad sin habilitet vurder, og forlot møtet. Fylkesadvokaten redegjorde i saken. Som en konsekvens av Furulys habilitet ble også de øvrige representantene funnet habil, og tiltrådte møtet.

Representanten Siv Elin Hansen SV, fremmet følgende tilleggsforslag (1):

Tillegget er til punkt 1

Fylkestinget ber om at det settes i gang et forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole med nybygg som eneste alternativ.

Punkter

1. Tillegg

I forprosjektet utredes muligheten for å innlemme et tilbud om elevboliger/internat.

Representanten Irene Lange Nordahl, Sp, fremmet følgende tilleggsforslag (2):

1. Fylkestinget viser til den vedtatte skolebruksplanen for Troms, der utbedring av Senja videregående skole avdeling Gibostad, med eventuelt nybygg, er prioritert på andreplass.

2. Fylkestinget viser til at Senja slår stadig nye rekorder når det kommer til verdiskapning og sysselsetting. Rekruttering til både landbruksfaglig utdanning og utdanning til blå sektor er viktig for landsdelen vår. Næringer trenger flere som utdannes og dette er en viktig prioritering for Troms.
3. Fylkestinget mener det er avgjørende viktig at forprosjektet kommer i gang i løpet av 2024, samtidig som at forprosjektperioden komprimeres. Fylkestinget vedtar at forprosjekt Senja videregående skole avdeling Gibostad igangsettes i løpet av 2024, og skal være ferdig innen utgangen av 2025.
4. Midler til gjennomføring av forprosjekt finansieres gjennom bruk av navngitt disposisjonsfond skolebruksplan.
5. Fylkesdirektøren bes innarbeide investeringene til utbedring av Senja videregående skole avdeling Gibostad, med eventuelt nybygg, i budsjett og økonomiplanen 2025 - 2028, med oppstart senest 2026.

Representanten Bjarne Rohde, SV, fremmet på vegne av SV og R følgende forslag (3):

1. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett for 2024 saman med budsjettoppfølging i løpet av første halvår 2024.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett saman med budsjett- og økonomiplanen fast frå og med budsjettet for 2025.

Representanter Bjarne Rohde, SV, fremmet på vegne av SV, R og Sp følgende forslag (4):

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren kostnadsberekne og legge fram forslag til finansiering av ei styrking av hurtigbåttilbodet i Kvæningen i løpet av første halvår 2024. Styrkinga skal gi daglege avgangar i vekedagane.

Representanten Bjarne Rohde, SV fremmet på vegne av SV, R, og SP følgende forslag (5)

Fylkestinget utvidar forsøket med gratis menstruasjonsprodukt i vidaregåande skolar til å gjelde alle skolane i Troms, og finansierer dette med 1 mill. pr. år i økonomiplanperioden. Inndekkinga skjer gjennom reduksjon i avsetning til disposisjonsfond.

Representanten Bjarne Rohde, SV fremmet på vegne av SV, R, og SP følgende forslag (6):

Fylkestinget ber fylkesdirektøren greie ut korleis kollektivdrift kan driftast i eigenregi for fylkeskommunen og legge fram ei sak om dette i løpet av første halvår 2024.

Representanten Elin Beate Jørgensen, R, fremmet på vegne av R og SV følgende forslag (7):

Ny vgs. i Harstad

Før fylkestinget skal ta endelig investeringsbeslutning for ny vgs. i Harstad skal fylkeskommunedirektøren til fylkestingsmøte i mars 2024 legge fram:

1. Vurdere det konkrete behovet opp mot oppdatert prognose for elevtallsutvikling for vgs. i Troms.

2. Investeringsbehov i henhold til vedtatt skolebruksplan og elevboliger/internat for vgs. i Troms, inkludert investeringer som er lagt inn i økonomiplan 2024-2027 (Nordreisa og Senja/Gibostad).
3. Vurdering av det helhetlige økonomiske handlingsrommet ved gjennomføring av de planlagt vedtatte investeringene for vgs. i Troms, inkludert elevboliger/internat.
4. En samlet gjennomgang av alle økonomiske forhold gjeldende ny vgs. i Harstad, herunder også realisering av tilfredsstillende kroppsøvingslokaler.

Representanten Elin Beate Jørgensen, R, fremmet på vegne av R, følgende forslag (8):

1. Eierskapet i Troms kraft AS

Fylkeskommunedirektøren skal innen fylkestinget i oktober 2024 legge fram en utredning gjeldende muligheter for avvikling av Troms Holding AS, og tilbakeføring til at eierskap og økonomi i Troms kraft AS forvaltes av Troms fylkesting.

Representanten Bjarne Rohde, SV fremmet følgende forslag (9):

Fylkestinget ber fylkesdirektøren komme tilbake til fylkestinget med en oppdatert tidsplan for Langsundforbindelsen.

Representanten Irene Lange Nordahl, Sp fremmet følgende forslag (10) på vegne av SP, INP, R, FRP:

Fylkestinget ber fylkesdirektøren komme tilbake til fylkestinget med en samlet oversikt over planlagt fremdrift av samtlige prosjekt i fylkesvegløftet til fylkestinget i mars 2024.

Representanten Benjamin Furuly, H, fremmet følgende forslag (11) på vegne av H, AP, MDG, V og KrF:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektør komme tilbake til fylkestinget i mars med en sak som beskriver og foreslår hvordan havbruksmidlene kan legge til rette for å fremme samfunnsutvikling i Troms. Utredningen bør inneholde et forslag til hvordan midlene bør disponeres slik at det årlig er noenlunde lik tilgang på midler.

Representanten Benjamin Furuly, H, fremmet følgende forslag (12) på vegne av H, AP, MDG, V og KrF):

Fylkestinget vedtar styrket bevilgning av tilbudsstrukturen på 1,4 millioner kroner i 2024. Finansieres ved redusert avsetning disposisjonsfond

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (13) på vegne av Ap, H, MDG, KrF og V:

Fylkestinget ber om at fylkeskommunen tar *initiativ til samarbeid med kommunene* for å koordinere arbeidet med å få kvalifisert søkere til utdanninger som sykepleie og lærerutdanning.

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (14) på vegne av Ap, H, MDG, KrF og V:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren utføre et mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø Maritime skole. Utredningen skal inneholde flere alternativer: samlokalisering av ulike fylkeskommunale tjenester og bruk i egenregi, bruk i samarbeid med andre og eventuelt salg.

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (15) på vegne av Ap, H, MDG, KfF og V:

Fylkesordfører får fullmakt til å engasjere en politisk rådgiver, og utarbeider retningslinjer for dette.

Fylkestinget avsetter 850 000 innenfor rammen til politiske styringsorganer til dette.

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (16) på vegne av Ap, H, MDG, V og KRF:

Troms fylkeskommune utbetaler en økt støtte til politiske partier i fylkestinget. Det settes av 1 million som dekkes innenfor budsjettposten politiske styringsorganer.

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (17) på vegne av Ap, H, MDG, V og Krf:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av investeringsplan på samferdsel i juni 2024.

Representanten Mari Siljebråten, Ap fremmet følgende forslag (18) på vegne av Ap, H, MDG, V og Krf:

Det legges inn en million kroner i 2024 som engangssum til Høgtun kulturklynge. Midlene skal gå til ombygging av fellesareal. Midlene tas fra havbruksfondet.

Representanten Kathrine Boel Gregussen bad om sin habilitet vurdert som medlem av styret i Troms Holding. Representanten Benjamin Furuly bad om sin habilitet vurdert som leder i Troms Høyre.

Fylkeskommunedirektøren besvarte spørsmål i saken.

Representanten Kristian Eilertsen, Frp fremmet følgende forslag (19):

1. Fylkestinget vedtar fylkesutvalgets innstilling til budsjett og økonomiplan med følgende endringer:

Tiltaksbeskrivelse	Konsekvens tiltak drift (1000 kr)			
	2024	2025	2026	2027
Politiske styringsorganer				
Reduksjon fylkesordførers godtgjørelse fra 110 % til 100 %	-100	-100	-100	-100
Reduksjon fylkesvaraordførers godtgjørelse fra 100 % til 50 %	-550	-550	-550	-550
Reduksjon godtgjørelse til ledere av hovedutvalg fra 60 % til 20 %	-1600	-1600	-1600	-1600
Reduksjon godtgjøre nestledere i hovedutvalg fra 20 % til 10 %	-450	-450	-450	-450

Reduksjon antall hovedutvalg fra fire til tre		-300	-300	-300	-300
Sum området		-3000	-3000	-3000	-3000
FDK, stab og støtte					
Si opp avtalen om drift av Nord-Norges Europakontor		-1120	-2250	-2250	-2250
Avvikle ny samarbeidsavtale Nord-Norges Europakontor		-375	-375	-375	-375
Reduksjon av to stillingshjemler - kommunikasjon		-750	-1500	-1500	-1500
Reduksjon av to stillingshjemler - utredere		-750	-1500	-1500	-1500
Nye innkjøpsrådgivere finansieres ved omdisponering av andre ressurser		-1500	-2000	-2000	-2000
Reduksjon internasjonalt arbeid - to årsverk		-750	-1 500	-1 500	-1 500
Effektivisering personal og organisasjonsutvikling		-1 500	-3 000	-3 000	-3 000
Effektivisering økonomi og strategisk planlegging		-1 500	-3 000	-3 000	-3 000
Effektivisering drift og eiendom i henhold til "beste praksis"		-7 500	-15 000	-15 000	-15 000
Effektivisering IT og dokumentasjonsforvaltning		-1 000	-1 500	-2 000	-2 000
Sum området		-16 745	-31 625	-32 125	-32 125
Kompetanse					
Fagbrev på jobb		5000	15000	15000	15000
Kutt "Teaterscene som et trestammers møte i videregående skole"		-1900			
Sum området		3100	15000	15000	15000
Plan og kultur					
Effektivisering		-2000	-3500	-3500	-3500
Fylkesdirektørens forslag til oppfølging Sannhets- og forsoningskommisjonens rap		-1 490	-1 490	-1 490	-1 490
Reduksjon TFKs bidrag til Den nordnorske kulturavtalen		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Fase ut tilskudd til Hålogaland Teater - statlig finansiering overtar		-4 000	-8 000	-12 000	-12 000
Idrett - Reiseutjevning for nasjonale stevner og idrettsarrangementer		2 000	2 000	2 000	2 000
Reduksjon Troms fylkeskultursenter		-3 000	-4 000	-4 000	-5 000
Kutt i arbeidsstipend for utøvende kunstnere		-500	-1 000	-1 000	-1 000
Sum området		-18990	-25990	-29990	-30990
Samferdsel					
Økt vedlikehold av fylkesveier - generelt		20 000	20 000	20 000	20 000
Økt vedlikehold av viktige næringsveier (Jf. Kyst til marked-strategien)		34 635	70 000	75 000	75 000
Styrking av rammen for kollektivtransport - Reversere økte takster		31 000	31 000	31 000	31 000
Sum området		85635	121000	126000	126000
Finansering					
Økt anslått inntekts- og formuesskatt		-50000	-50000	-50000	-50000
Mindre avsetning til avsetning til disposisjonsfond		0	-15017	-16200	-15200
Omdisponering av midler fra Havbruksfondet		0	-10368	-9685	-9685
Sum området		-50000	-75385	-75885	-74885
Totalsum		0	0	0	0

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (20):

Fylkestinget i Troms understreker at forslagene om effektivisering og reduksjon av stillingshjemler i forslagets punkt 1 skal gjennomføres ved bruk av naturlig avgang.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (21):

Fylkestinget ber fylkesdirektøren om en sak der mulighetene for å bedre korrespondansen i rutetilbudet hos Troms fylkestrafikk utredes.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (22):

Fylkestinget ber fylkesdirektøren gjennomføre et forprosjekt for nybygg ved Nord-Troms videregående skole skolested Nordreisa. Fylkestinget forventer at forprosjektet gjennomføres i løpet av 2024, og bevilger fire millioner kroner til dette ved bruk av disposisjonsfond. Fylkesdirektøren bes innarbeide tiltaket i budsjett og økonomiplanen 2025 - 2028, med oppstart senest 2026.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (23):

Fylkestinget ber fylkesdirektøren gjennomføre et forprosjekt for nybygg/oppgradering ved Senja videregående skole skolested Gibostad. Fylkestinget forventer at forprosjektet gjennomføres i løpet av 2025, og bevilger fire millioner kroner til dette ved bruk av disposisjonsfond. Fylkesdirektøren bes innarbeide tiltaket i budsjett og økonomiplanen 2025 - 2028, med oppstart senest 2027.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (24):

Fylkestinget i Troms ber fylkesdirektøren legge frem en sak for fylkestinget med hensikt om å selge Troms Fylkeskultursenter.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (25):

Fylkestinget ber om en oversikt over eiendomsmassen som Troms fylkeskommune eier, der formålet med eierskapet kommer frem.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (26):

Fylkestinget ber om at det fra skoleåret 2024/2025 innføres fritt skolevalg i Troms og fylke.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (27):

Fylkestinget ber fylkesdirektør utarbeide en søknad til Kunnskapsdepartementet om å få gjennomføre et treårig prøveprosjekt med valgfritt sidemål i de videregående skolene i Troms.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (28):

10. Fylkestinget ber fylkesordføreren gå i dialog med regjeringen med sikte på at Hålogaland Teater skal finansieres over statsbudsjettet på lik linje med Den Norske Opera, slik at befolkningen i landet blir likebehandlet.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (29):

11. Fylkestinget ber fylkesordføreren gå i dialog med regjeringen med sikte på at Arktisk filharmoni skal finansieres over statsbudsjettet, slik at befolkningen i landet blir likebehandlet når det gjelder kulturtilbud.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (30):

12. Fylkestinget ber fylkesordfører gå i dialog med Tromsø kommune med sikte på å overføre ansvaret for driften av kollektivtransporten i Tromsø til Tromsø kommune.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (31):

13. Fylkestinget ber fylkesordføreren komme tilbake med en sak hvor man ser på muligheten for å etablere flere «Park-and-ride»-parkeringsplasser, slik at det blir enklere for folk å benytte seg av kollektivtransport.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (32):

14. Det utarbeides reguleringsplan for ny Kvaløyforbindelse via Håkøya. Fylkestinget bevilger kr. 500.000 til dette arbeidet, og tiltaket finansieres ved bruk av disposisjonsfond

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (33):

15. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om en helhetlig sak der toalettfasilitetene på land ved fergesambandene i Troms kartlegges, og behov for oppgradering vurderes.

Representanten Kristian Eilertsen, FRP fremmet følgende forslag (34):

16. Fylkestinget i Troms er positiv til etablering av kjernekraft i Troms fylke. Fylkesdirektøren bes derfor å vurdere hvordan fylkeskommunen kan legge til rette for dette gjennom arbeidet med nye kraftplan for Troms fylke.

Representanten Siv Elin Hansen, Sv fremmet følgende forslag (35) på vegne av SV og R:

Fylkesdirektøren bes legge fram en evaluering av i hvilken grad dagens rekrutteringsarbeid og - satsinger møter næringslivets behov for kompetanse.

Representanten Siv Elin Hansen, Sv fremmet følgende forslag (36) på vegne av SV og R:

Fylkesdirektøren bes utarbeide et forslag til rekrutteringsprosjekt i samarbeid med næringslivets aktører og kommunene for å øke rekrutteringen til de yrkesgruppene der aktørene opplever rekrutteringsproblemer. Prosjektet kan være etter modell fra rekrutteringsprosjektene til blå fag, bør gå over en periode på minst tre år og rette seg primært mot yrkesfaglige utdanningsløp.

Representanten Siv Elin Hansen, Sv fremmet følgende forslag (37) på vegne av V og R:

Fylkesdirektøren bes utrede hvordan tiltaket "hjem for en 50 -lapp" kan brukes til å støtte opp om distrikts- elevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid, og hvordan dette kan innarbeides i budsjettreguleringen i juni.

Representanten Siv Elin Hansen, Sv fremmet følgende forslag (38) på vegne av V og R:

Fylkesdirektøren bes sikre at regionale konsekvenser utredes både på kort og lang sikt i alle forslag til endringer av fylkeskommunens tjenestetilbud.

Representanten Siv Elin Hansen, Sv fremmet følgende forslag (39) på vegne av V og R:

Under satsingsområde klimaomstilling i kompetansekapitlet bes fylkesdirektøren foreslå tiltak som kan bidra til utvikling av gode ideer og utvidet fokus på sirkulærøkonomi i videregående opplæring. Dette kan for eksempel være entreprenørsatsinger, konkurranser, utvikling av undervisningsopplegg osv. UFR og/eller elevrådene i skolene involveres i arbeidet.

Representanten Elin Beate Jørgensen, R, fremmet følgende forslag (40) på vegne av R og SV:

1. Kollektivtransport

Fylkeskommunedirektøren skal innen fylkestinget i oktober 2024 legge fram en utredning om muligheter for innføring av gratis buss i Troms fylke.

Representanten Elin Beate Jørgensen, R, fremmet følgende forslag (41) på vegne av R og SV:

Fylkeskommunedirektøren skal innen fylkestinget i oktober 2024 legge fram en utredning om muligheter for økt tilbud av bestillingsruter i distriktene i samarbeid med kommunene.

Votering

35 representanter til stede:

Innstillingen vedtatt mot 5 stemmer.
Forslag 1 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 2 fikk 13 stemme og falt.
Forslag 3 vedtatt med 27 stemmer.
Forslag 4 fikk 13 stemmer og falt.
Forslag 5 fikk 9 stemmer og falt.
Forslag 6 fikk 6 stemmer og falt
Forslag 7 fikk 13 stemmer og falt.
Forslag 8 fikk 3 stemmer og falt.
Forslag 9 fikk 10 stemmer og falt.
Forslag 10 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 11 enstemmig vedtatt.
Forslag 12 vedtatt mot 3 stemmer.
Forslag 13 enstemmig vedtatt.
Forslag 14 enstemmig vedtatt.
Forslag 15 vedtatt med 18 mot 17 stemmer.
Forslag 16 vedtatt med 25 mot 10 stemmer.
Forslag 17 enstemmig vedtatt.
Forslag 18 vedtatt med 26 mot 9 stemmer.
Forslag 19 fikk 7 stemmer og falt.
Forslag 20 fikk 8 stemmer og falt.
Forslag 21 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 22 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 23 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 24 fikk 6 stemmer og falt.
Forslag 25 fikk 8 stemmer og falt.
Forslag 26 fikk 6 stemmer og falt.
Forslag 27 fikk 8 stemmer og falt.
Forslag 28 fikk 7 stemmer og falt.
Forslag 29 fikk 8 stemmer og falt.
Forslag 30 fikk 6 stemmer og falt.
Forslag 31 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 32 fikk 9 stemmer og falt.
Forslag 33 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 34 fikk 13 stemmer og falt.
Forslag 35 fikk 15 stemmer og falt.
Forslag 36 fikk 16 stemmer og falt.
Forslag 37 vedtatt med 29 mot 6 stemmer.
Forslag 38 fikk 15 stemmer og falt.
Forslag 39 fikk 8 stemmer og falt.
Forslag 40 fikk 6 stemmer og falt.
Forslag 41 fikk 17 stemmer og falt.

Fylkestingets vedtak:

Fylkestinget vedtar budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 i henhold til bevilgningsoversikt drift §5-4, 1. ledd og 2. ledd. I 1000 kr.

Troms fylkeskommune		2024	2025	2026	2027
Post	Bevilgningsoversikt Drift, 1. ledd. I 1000 kr				
1	Rammetilskudd	-3 014 379	-3 024 409	-3 032 009	-3 039 609
	Inntektsutjevning	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
2	Inntekts- og formuesskatt	-1 190 000	-1 190 000	-1 190 000	-1 190 000
3	Eiendomsskatt				
4	Andre generelle driftsinntekter				
5	Sum generelle driftsinntekter	-4 319 379	-4 329 409	-4 337 009	-4 344 609
6	Sum bevilgninger drift, netto (fra 2. ledd)	3 789 390	3 770 156	3 795 759	3 778 023
	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-529 989	-559 253	-541 250	-566 586
10	Renteinntekter	-26 000	-26 000	-22 000	-22 000
11	Utbytte				
12	Gevinster og tap finansielle omløpsmidler				
13	Renteutgifter	222 343	241 823	253 681	251 692
14	Avdrag på lån	172 061	181 360	210 993	211 483
15	Sum netto finansutgifter	368 404	397 183	442 674	441 175
17	NETTO DRIFTSRESULTAT	-161 585	-162 070	-98 576	-125 411
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
18	Overføring til investering	416 133	132 325	73 100	73 100
19	Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	0	0
20	Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
21	Avsetninger til disposisjonsfond	28 527	42 285	35 976	62 311
	Herav avsetning felles disposisjonsfond	28 527	42 285	35 976	62 311
	Herav avsetning navngitte disposisjonsfond	0	0	0	0
22	Bruk av disposisjonsfond	-283 075	-12 540	-10 500	-10 000
	Herav bruk felles disposisjonsfond	-256 290	-12 040	-10 000	-10 000
	Herav bruk navngitte disposisjonsfond	-26 785	-500	-500	0
23	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
24	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	161 585	162 070	98 576	125 411
25	Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Troms fylkeskommune		2024	2025	2026	2027
Bevilgningsoversikt Drift, 2. ledd					
Politiske styringsorganer		46 981	48 287	46 981	46 981
	Politisk område	44 095	45 401	44 095	44 095
	Mobbe- og lærlingombud	2 886	2 886	2 886	2 886
Stab og støtte		167 172	173 803	176 803	176 803
Plan og kultur		131 493	129 692	129 892	129 892
Kompetanse		1 299 918	1 283 518	1 267 618	1 267 618
Fagskolen i Nord 2/3 av fylkeskommunal bevilgning		30 983	30 983	30 983	30 983
Tannhelse		179 575	182 075	182 075	182 075
Samferdsel		1 975 235	1 982 118	2 037 718	2 023 518
Næring		64 385	62 885	60 845	60 845
Fellesfunksjoner		-106 353	-123 206	-137 156	-140 692
SUM BEVILGNINGER DRIFT, NETTO (til 1.ledd, post 6)		3 789 390	3 770 156	3 795 759	3 778 023
Herav:					
Overføring til investering		187 009	179 409	164 709	164 709
Bruk av bundne fond					
Avsetning til bundne fond					
Bruk av disp.fond		-1 800	-500	-500	-500
Avsetning til disp.fond					
SUM BEVILGNINER DRIFT (inkl. overf, avsetn/bruk fond)		3 974 599	3 949 065	3 959 968	3 942 232

2. Det innstilles på et investeringsprogram for budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 i henhold til Bevilgningsoversikt Investering § 5-5, 1. ledd og 2. ledd. I 1000 kroner.

Troms fylkeskommune						
Post	Bevilgningsskjema Investering § 5-5, 1. ledd	BUD 2024	BUD 2025	BUD 2026	BUD 2027	SUM ØKPLAN 2024-2027
1	Investeringer i varige driftsmidler	1 449 509	1 367 314	871 580	722 300	4 410 703
2	Tilskudd til andres investeringer					0
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper					0
4	Utlån					0
5	Avdrag på lån					0
6	Sum investeringsutgifter	1 449 509	1 367 314	871 580	722 300	4 410 703
	<i>Finansiert slik:</i>					
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-252 872	-241 385	-154 300	-133 800	-782 357
8	Tilskudd fra andre	-110 730	-55 330	-36 480	-10 880	-213 420
9	Salg av varige driftsmidler					0
10	Salg av finansielle anleggsmidler					0
11	Utdeling fra selskaper					0
12	Mottatte avdrag på utlån					0
13	Bruk av lån	-669 774	-938 274	-607 700	-490 320	-2 706 068
14	Sum investeringsinntekter	-1 033 376	-1 234 989	-798 480	-635 000	-3 701 845
15	Videre utlån					0
16	Bruk av lån til videre utlån					0
17	Avdrag lån på videre utlån					0
18	Mottatte avdrag på videre utlån					0
19	Netto utgifter til videre utlån	0	0	0	0	0
20	Overføring fra drift	-416 133	-132 325	-73 100	-87 300	-708 858
21	Avsetninger til bundne investeringsfond					0
22	Bruk av bundne investeringsfond					0
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond					0
24	Bruk av ubundet investeringsfond					0
25	Dekning av tidligere års udekket beløp					0
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-416 133	-132 325	-73 100	-87 300	-708 858
27	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0
Troms fylkeskommune						
	Bevilgningsskjema Investering §5-5, 2. ledd	BUD 2024	BUD 2025	BUD 2026	BUD 2027	SUM ØKPLAN 2024-2027
	Politiske styringsorganer					0
	Stab og støtte	25 695	35 000	13 500	2 500	
	Fylkesdirektørens kontor (FDK)	1 250				
	Økonomi	1 000	0	0	0	1 000
	IT	4 400	3 500	1 000	1 000	9 900
	Drift og eiendom	19 045	31 500	12 500	1 500	64 545
	Plan og kulturetaten					0
	Kompetanse					0
	Kompetanseeetaten	428 468	457 300	400 000	400 000	1 685 768
	Tannhelse	4 300	0	0	0	4 300
	Samferdsel	991 046	875 014	458 080	319 800	2 643 940
	Mobilitet	137 090	110 414	64 780	-	312 284
	Infrastruktur/vei	821 900	737 100	365 300	297 800	2 222 100
	Skredsikring Troms	32 056	27 500	28 000	22 000	109 556
	Næring					0
	Fellesfunksjoner					0
	Sum investeringer i varige driftsmidler (overføres til 2A)	1 449 509	1 367 314	871 580	722 300	4 398 553

3. Følgende utvikling i lånegjeld, kapitalutgifter og renteinntekter legges til grunn i økonomiplanperioden. I 1000 kroner:

Tabell -. Finansutgifter. I 1000 kroner				
	2024	2025	2026	2027
Troms:				
Lånegjeld	3 980 017	4 736 931	5 133 638	5 412 474
Renter	222 343	241 823	253 681	251 692
Avdrag	172 061	181 360	210 993	211 483
Sum renter og avdrag	394 404	423 183	464 674	463 175
Renteinntekter	-26 000	-26 000	-22 000	-22 000
Netto kapitalutgifter	368 404	397 183	442 674	441 175

4. Følgende finansielle måltall legges til grunn i økonomiplanen:
 - Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsutgifter økes til anbefalte 4 prosent over tid.
 - Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ikke overstige 100 prosent i utgangen av kommende økonomiplanperiode.
 - Langsiktig mål for gjeldsgrad er maksimalt 90 prosent.
 - Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal være 5 prosent over tid
5. Det vedtas et netto driftsbudsjett i 2024 på kr 3.789.390.000.
6. Fylkestinget vedtar bruk av disposisjonsfond på netto 254,548 mill. kroner i 2024.
 - a. Det brukes 256,29 mill. kroner av felles disposisjonsfond.
 - b. Det brukes 26,785 mill. kroner av navngitte disposisjonsfond.
 - c. Driftsmarginen på 28,527 mill. kroner settes av til disposisjonsfond
7. Fylkestinget vedtar et investeringsbudsjett i 2024 på kr 1.449.509.000 hvorav kr 669.774.000 finansieres ved bruk av lån og hele lånebeløpet forutsettes opptatt i 2024.
8. Driftsbudsjettet for kontrollorganer vedtas med en netto driftsutgift på 6,185 mill. kroner inkludert pris og lønnsvekst i 2024. Budsjettet skal dekke totale utgifter til kontrollutvalget, kjøp av tjenester fra K-sekretariatet samt kjøp av revisjonstjeneste fra KomRev Nord IKS.
9. Fylkeskommunens premieavvik amortiseres over 7 år.
10. Fylkeskommunens trekkrettigheter settes til 50 mill. kroner i 2024.
11. Skattøret settes til 2,35 prosent som er høyeste lovlige sats, i henhold til statsbudsjettet. Dersom skattøret endres ved behandling av statsbudsjettet i Stortinget, endres skattøret i tråd med denne endringen.
12. Renter og avdrag knyttet til vedtatte låneopptak til finansiering av investeringer samferdselsformål i tidligere Troms fylkeskommune skal dekkes innenfor driftsrammen til samferdsel.
13. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i driftsregnskapet skal inntektsføres på den enkelte etat med underliggende avdelinger/virksomheter.

14. Det vedtas nye bevilgninger på til sammen 146,671 mill. kr. i 2024. I 1000 kroner.

	2024	2025	2026	2027
FDK, stab og støtte				
Øke stillingsressurs sekretariatet fra 2,7 til 3 stillinger	210	210	210	210
Ny samarbeidsavtale Nord-Norges Brusselkontor	375	375	375	375
En stilling for å ivareta IT sikkerhet	800	1 100	1 100	1 100
SOC-tjeneste	1 500	5 000	5 000	5 000
Økte lisenskostnader	1 000	1 000	1 000	1 000
Økte kostnader VIGO IKS (overordnet)	2 810	2 810	2 810	2 810
Innkjøpsrådgivere	1 500	2 000	2 000	2 000
Virksomhetsstyringssystem økonomiplan, budsjett og rapportering lisenskostnader	700	700	700	700
SUM FDK, stab, støtte	8 895	13 195	13 195	13 195
Plan og kultur				
Matching økning kunst og kulturinstitusjoner i statsbudsjettet	659	659	659	659
Oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport	1 490	1 490	1 490	1 490
Ny folkehelseundersøkelse i 2024	850	0	0	0
SUM plan og kultur	2 999	2 149	2 149	2 149
Kompetanse				
Ny opplæringslov (oppfølging NB2024)	8 200	8 200	8 200	8 200
Tilbudsstrukturen	7 050	7 050	7 050	7 050
Kvalifisering av voksne	10 000	10 000	10 000	10 000
Innføringsklasser og språkopplæring	5 000	5 000	5 000	5 000
Teaterscene som et tre stammers møte i de videregående skolene	1 900			
SUM kompetanse	32 150	30 250	30 250	22 050
Tannhelse				
Tannbehandling i narkose for barn	750	750	750	750
Økte ressurser til utadrettet forebyggende virksomhet	1 500	4 250	4 250	4 250
SUM tannhelse	2 250	5 000	5 000	5 000
Samferdsel				
Gratis ferge - innlemmet fra 2024 etter ferjekriteriet (NB2024)	21 871	21 871	21 871	21 871
Kompensasjon økt CO2 avgift (NB2024)	4 033	4 033	4 033	4 033
Helårsdrift Brensholmen-Botnhamn (NB2024)	31 633	31 633	31 633	31 633
Økt bevilgning kollektiv	20 000	10 000	10 000	10 000
SUM samferdsel	77 537	67 537	67 537	67 537
Næring				
Omstilling	1 500			
Nasjonalt landbruksstøttemidler	2 040	2 040		
SUM næring	3 540	2 040		
Utsettelse helhetlig gjennomgang av organisasjonen	19 300	29 300	29 300	29 300
SUM nye tiltak/økter bevilgninger	146 671	149 471	147 431	139 231
Herav oppfølging av statsbudsjett 2024 (NB2024)	65 737	65 737	65 737	65 737

15. Det vedtas innsparingstiltak på til sammen 37,325 mill. kroner i 2024. I 1000 kroner.

Tabell . Innsparinger. I 1000 kroner				
	2024	2025	2026	2027
Økte takster og egenandeler tannhelse	-750	-1 000	-1 000	-1 000
Tilskudd til lag og organisasjoner kultur	-500	-1 651	-1 651	-1 651
Kompetanse	-5 075	-14 200	-21 900	-21 900
Økte takster kollektiv	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
SUM	-37 325	-47 851	-55 551	-55 551

16. Fylkestinget delegerer til fylkesdirektøren å:

- a. Justere for endring i pensjonsutgifter herunder løpende premie KLP og SPK samt reguleringspremie.
- b. Regulere budsjetter ved organisatoriske endringer.
- c. Lærlingtilskudd knyttet til fylkeskommunale lærlinger fra sentrale budsjettposter til aktuelle virksomheter.
- d. Fordele personalpolitiske midler fra sentrale budsjettposter til aktuelle virksomheter.
- e. Fordele vedlikeholdsmidler fra sentrale budsjettposter til aktuelle virksomheter.
- f. Fordele kvenske og samiske midler fra Plan og kulturetaten til aktuelle virksomheter.
- g. Fordele budsjettmidler til skysst til elever som er utplassert, reguleres fra Samferdselsetaten til Kompetanseetaten.
- h. Å regulere ut midler fra Kompetanseetaten knyttet til voksenopplæring ut til skolene.

Fylkestinget vedtar fylkeskommunedirektørens budsjett med følgende endringer:

Tilleggsforslag til nye tiltak	2024	2025	2026	2027	Kommentar	Inndekning
Nye tiltak						
Politiske styringsorganer	1 500	750	750	750		
Tilskudd til søkbare lavterskel-tilbud for psykisk helse	1 000	500	500	500	Søkbare midler som skal støtte opp om å gi flere lavterskel-tilbud innenfor psykisk helse	Mindre avsetning disp.fond
Tilskudd til ungdomsprosjekter (forvaltes av ungdomsrådet)	250	250	250	250	Søkbare midler som forvaltes av ungdomsrådet og skal gå til prosjekter som kommer ungdom til gode	Mindre avsetning disp.fond
Grensetjenesten	250				Halvårsfinansiering med sikte på at grensetjenesten kommer inn på statsbudsjettet	Mindre avsetning disp.fond
Stab og støtte	600	600	600	600		
Kildesortering i alle fylkeskommunale bygg	100	100	100	100	Tilrettelegge for at alle fylkes - kommunale bygg og særlig videregående skoler kan kilde-sortere	Mindre avsetning disp.fond
Billigere leie overnatting idrettslag	500	500	500	500	Legge til rette for at det skal bli rimeligere og enklere å låne fylkes-kommunale bygg	Mindre avsetning disp.fond

					for frivillig aktivitet.	
Plan og kultur	1 704	1 704	1 704	1 704		
Frivillighetsmillion	1 000	1 000	1 000	1 000	Søkbare midler som retter seg mot aktivitet rettet mot barn og unge og unge voksne. Mål om å legge til rette for bred deltakelse og inkludering.	Mindre avsetning disp.fond
Økt festivalstøtte, med fokus på unge	614	614	614	614	Bidra til at festivaler som har unge som målgruppe styrkes.	Mindre avsetning disp.fond
Kulturpris	25	25	25	25	Troms fylkeskommune skal dele ut en årlig kulturpris	Mindre avsetning disp.fond
Idrettspris	40	40	40	40	Troms fylkeskommune skal dele ut seks årlige idrettsstipender	Mindre avsetning disp.fond
Bo- og blilystpris	25	25	25	25	Troms fylkeskommune skal dele ut en årlig bo- og blilystpris	Mindre avsetning disp.fond
Kompetanse	48 690	20 970	39 400	44 080		
Oppgradering av utstyr på videregående opplæring	26 000				Sikre moderne utstyr i videregående opplæring	Fra navngitt disp.fond utstyr vgs
Forprosjekt nybygg, ny Nord-Troms videregående skole	2 000	2 000	19 000	20 000	Forprosjekt og startfinansiering til ny videregående skole i Nord Troms, skolested Nordreisa.	Fra navngitt disp.fond skolebruksplan
Forprosjekt, Senja vgs avd. Gibostad		500	1 500	2 000	Forprosjekt Senja videregående skole, skolested Gibostad	Fra navngitt disp.fond skolebruksplan
Enkle oppgraderinger og vedlikehold internat- og skolebygg	4 000	4 000			Midler skal gå enkle oppgraderinger og vedlikehold på internat og skoler.	Fra navngitt disp.fond skolebruksplan
Ombygging skolested Skjervøy, veranda	5 000				Ombygging av veranda ved Nord Troms vgs. Skolested Skjervøy.	Fra navngitt disp.fond skolebruksplan
Økt etter- og videreutdanning av lærere	2 000	2 000	4 000	4 000	Gi flere lærere mulighet til etter- og videreutdanning	Mindre avsetning disp.fond
Tilbudsstruktur	5 750	5 750	7 500	10 000	Færre kutt i tilbudsstrukturen i videregående opplæring	Mindre avsetning disp.fond
Skolehelsetjenesten - styrking i samarbeid	1 900	4 000	4 000	4 000	Styrking av skolehelsetjenesten	Mindre avsetning disp.fond

med kommunene						
Fagbrev på jobb	2 040	2 720	3 400	4 080	Styrke ordningen "fagbrev på jobb".	Mindre avsetning disp.fond
Tannhelse	2 000	-	-	-		
Enkle oppgraderinger av tannklinikker	2 000				Midler skal gå enkle oppgraderinger og vedlikehold på tannklinikker	Fra navngitt disp.fond investeringsfond tannhelse
Samferdsel	6 250	7 000	8 000	10 500		
Ullsfjordforbindelsen	250	1 000	2 000	2 000	Gjøre Ullsfjordforbindelsen gryteklart med å gjøre nytt kostnadsanslag og reguleringsplan	Mindre avsetning disp.fond
Økt dekkelegging fylkesveg	5 000	5 000	5 000	7 500	Styrke dekkeleggingbudsjettet	Mindre avsetning disp.fond
Gryllefjord - Andøya, utvide sesongen høst	1 000	1 000	1 000	1 000	Utvide sesongen i september. Forutsetter at Nordland er med.	Havbruksmidler fra 20 i første år, deretter mindre avsetning disp.fond
Næring	1 950	1 200	450	200		Havbruksmidler fra 20
Ungt Entreprenørskap økt bevilgning	200	200	200	200	Økt støtte til Ungt Entreprenørskap slik at flere elever får erfaring med en elev- og ungdomsbedrift.	Mindre avsetning disp.fond
Etablere forsvarsindustriklynge	1 000	250	250		Ta initiativ til å etablere en forsvarsindustriklynge i Troms sammen med relevante aktører.	Havbruksmidler fra 20
Kraftplan	750	750			Utarbeide en regional plan for fornybar energi, som ser behov, konsekvenser, produksjon, nett og energieffektivisering i sammenheng.	Havbruksmidler fra 20
Sum nye tiltak	62 694	32 224	50 904	57 834		
<i>Finansieres slik</i>						
Redusert avsetning til felles disposisjonsfond	20 944	24 724	20 154	20 834		
Rebevilgning fra navngitt disp.fond "Skolebruksplan"	11 000	6 500	20 500	22 000		
Rebevilgning fra	26 000					

navngitt disp.fond "Investeringsfond utstyr videregående opplæring						
Rebevilgning fra navngitt disp.fond "Investeringsfond tannhelse"	2 000					
Helhetlig gjennomgang av organisasjonen fra 2026			10 000	15 000		
Havbruksmidler	2 750	1 000	250	-		
Sum finansiering	62 694	32 224	50 904	57 834		

Verbalpunkter budsjett 2024 – vedtatt fylkesutvalget:

1. Fylkestinget ber om at det settes i gang et forprosjekt for bygging av nye Nord-Troms videregående skole med nybygg som eneste alternativ.
2. Fylkestinget ber om at Ullsfjordforbindelsen gjøres gryteklar, herunder gjøre et nytt kostnadsoverslag og oppstart av reguleringsplanarbeidet for Ullsfjordforbindelsen, med sikte på at prosjektet skal gjøres klart til realisering.
3. Fylkestinget ber om at det fremlegges en sak om hvordan man kan sikre en styrket skolehelsetjeneste på den videregående skolen i Troms. Saken skal vurdere hvordan man kan sikre økt tilstedeværelse av helsesykepleier på skolen gjennom en forpliktende plan med kommunene, og muligheten for et fylkeskommunalt pilotprosjekt hvor fylkeskommunen ansetter egne helsesykepleiere.
4. Fylkestinget ber om at det kartlegges behov for oppgraderinger av utstyr på de videregående skolene, og at det legges fram forslag til fordeling av avsatte midler til fylkestinget i mars 2024.
5. Fylkestinget ber om at det lages en rekrutterings- og kompetanseplan i samarbeid med partene i arbeidslivet med mål om å sikre nok kvalifiserte lærere i klasserommet.
6. Fylkestinget ber om at fylkesdirektøren legger fram et forslag til prioritering av hvilke skoler som tildeles ekstra midler til enkle oppgraderinger og vedlikehold i mars 2024.
7. Fylkestinget ber om at sak om takster og rabatter i kollektivtrafikken legges fram i fylkesutvalget. Barn og unge skal særskilt skjermes ved takstøkning over ordinær økning.
8. Fylkestinget ber om at det legges frem en prinsipp sak mars 2024 på fordeling av spillemidlene hvor det gjøres en vurdering om å sette en fast andel av spillemidlene av til friluftsanlegg.
9. Fylkestinget ber om at det igangsettes en prosess sammen med partene i arbeidslivet kartlegge om det er mulighet for at flere administrativt ansatte i fylkeskommunen kan ha fleksibelt arbeidssted innad i Troms, samt i større grad lyse ut stillinger med stedsuavhengig arbeidsplass. Fylkestinget ber om at saken legges frem høsten 2024.
10. Fylkestinget ber om at det legges frem en sak i juni 2024 som inneholder vurderinger om en bærekraftig finansieringsmodell og eierstyring av fagskolen.

11. Fylkestinget ber om at det legges frem en sak om gratis ferge i juni 2024 som foreslår ulike innretninger på hvem gratis ferge skal gjelde for. I samme utredning ønskes det et kostnadsoverslag på hva det vil koste å gi gratis hurtigbåt til innbyggere som bare har hurtigbåt som alternativ.

Verbalpunkter vedtatt fylkestinget:

Punkt 1:

1. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett for 2024 saman med budsjettoppfølging i løpet av første halvår 2024.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren legge fram klimabudsjett saman med budsjett- og økonomiplanen fast frå og med budsjettet for 2025.

Punkt 2:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektør komme tilbake til fylkestinget i mars med en sak som beskriver og foreslår hvordan havbruksmidlene kan legge til rette for å fremme samfunnsutvikling i Troms. Utredningen bør inneholde et forslag til hvordan midlene bør disponeres slik at det årlig er noenlunde lik tilgang på midler.

Punkt 3:

Fylkestinget vedtar styrket bevilgning av tilbudsstrukturen på 1,4 millioner kroner i 2024. Finansieres ved redusert avsetning disposisjonsfond.

Punkt 4:

Fylkestinget ber om at fylkeskommunen tar *initiativ til samarbeid med kommunene* for å koordinere arbeidet med å få kvalifisert søkere til utdanninger som sykepleie og lærerutdanning.

Punkt 5:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren utføre et mulighetsstudium for fremtidig bruk av Tromsø Maritime skole. Utredningen skal inneholde flere alternativer: samlokalisering av ulike fylkeskommunale tjenester og bruk i egen regi, bruk i samarbeid med andre og eventuelt salg.

Punkt 6:

Fylkesordfører får fullmakt til å engasjere en politisk rådgiver, og utarbeider retningslinjer for dette.
Fylkestinget avsetter 850 000 innenfor rammen til politiske styringsorganer til dette.

Punkt 7:

Troms fylkeskommune utbetaler en økt støtte til politiske partier i fylkestinget. Det settes av 1 million som dekkes innenfor budsjettposten politiske styringsorganer.

Punkt 8:

Fylkestinget ber fylkeskommunedirektøren om å komme tilbake med en helhetlig gjennomgang av investeringsplan på samferdsel i juni 2024.

Punkt 9:

Det legges inn en million kroner i 2024 som engangssum til Høgtun kulturklynge. Midlene skal gå til ombygging av fellesareal. Midlene tas fra havbruksfondet.

Punkt 10:

Fylkesdirektøren bes utrede hvordan tiltaket "hjem for en 50 -lapp" kan brukes til å støtte opp om distrikts- elevenes muligheter til å delta på aktiviteter som skolene og elevrådene arrangerer på kveldstid, og hvordan dette kan innarbeides i budsjettreguleringen i juni

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/00014
Saksbehandler Camilla Heggeli Bjørn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalg	28.11.2023	39/23
2 Fylkestinget	05.12.2023	58/23

Forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår i Troms fylkeskommune

Fylkestinget har behandlet saken i møte 05.12.2023 sak 58/23

Møtebehandling

Representanten Eirik L. Melvik, Ap, fremmet følgende forslag (1) på vegne av Ap, H, MDG, V og KrF:

- **Forslag pensjon og forsikring**

Fylkesdirektøren bes komme tilbake med en sak om pensjon og forsikring for folkevalgte.

- **Forslag kontorfellesskap**

Fylkesordfører bes se på hensiktsmessige muligheter for kontorfasiliteter for politikere i TFK, som ikke har fylkeskommunalt verv som sin hovedbeskjeftigelse. Vurderinger gjøres ut fra innmeldt behov/ønske fra partigruppene. Det må utarbeides retningslinjer for kontorfasiliteter.

Representanten Eirik L. Melvik, Ap, fremmet følgende forslag (2) på vegne av Ap, H, MDG, V og KrF:

Punkt 12.3 første avsnitt endres og skal lyde slik:

Folkevalgte med fast godtgjøring har rett til permisjon fra sitt verv i forbindelse med svangerskap-/fødsel-/foreldrepermisjon og adopsjon, amming, barns og barnepassers sykdom, omsorg for og pleie av nærstående, militærtjeneste og religiøse høytider.

Representanten Eirik L. Melvik, Ap, fremmet følgende forslag (3) på vegne av Ap, H, MDG, V og KrF:

Endring av punkt 12.1

Overskrifta endres til «Sykepenger, fødselspenger og foreldrepenger»

Første avsnitt skal lyde slik:

Dersom den folkevalgte som har fast godtgjøring ikke får full refusjon av **syke-/, fødsels- eller foreldrepenger** fra sin ordinære arbeidsgiver eller direkte fra NAV, vil fylkeskommunen dekke mellomlegget, slik at den folkevalgte ikke får noe inntektstap i perioden.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende helhetlige forslag (4) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Hjemmel og gyldighet

1.1 Hjemmel

Forskriften er fastsatt i desember 2023 av Troms fylkesting med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 8-3, 8-4, 8-6 og 8-10.

2 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2024.

2 Forskriftens virkeområde

2.1 Generelt

Forskriften har som formål å sikre den som har et fylkeskommunalt tillitsverv kompensasjon for sin arbeidsinnsats som ombud, erstatte tap i arbeidsinntekt, samt dekke utgifter forbundet med tillitsvervet, slik det er bestemt i kommuneloven § 8-3, 8-4 og 8-5.

2.2 Fortolkninger

Fylkesutvalget har fullmakt til å fortolke reglementet og avgjøre tvilstilfeller.

Grunnlaget for godtgjørelsene er den godtgjørelsen Stortingets lønnskommisjons fastsetter for stortingsrepresentantene. Virkningspunkt for endringer er 01.05. dersom ikke annet er bestemt.

Basisgodtgjøring utgjør 100 % av stortingsrepresentantenes godtgjøring, og dette blir heretter brukt som referanse for godtgjøringer.

Fylkeskommunen bruker Statens reiseregulativ som grunnlag for reiseoppgjør. Reiseregninger skal leveres elektronisk. Fylkestinget har vedtatt egne retningslinjer for tjenestereiser – folkevalgte i Troms.

Summeringsprinsippet legges til grunn for utregning av den faste godtgjøringen. Den samlede godtgjøringen til enkeltpersoner, utenom fylkesordførere og fylkesvaraordførere, kan ikke overstige 90 % av basisgodtgjøringen.

Reglene om godtgjøring gjelder i all hovedsak politisk valgte medlemmer til faste utvalg, styrer og råd, samt fylkesutvalget.

Heldagspolitikere er den som har minst 70 % godtgjøring av basisgodtgjøringen.

2.3 De forskjellige arter godtgjøring

Litt forenklet kan det sies at reglene omfatter to hovedtyper godtgjøring:

1. Vederlag for det arbeid som utføres (fast godtgjøring og møtegodtgjøring).
2. Vederlag for utlegg (kostgodtgjøring, utgifter til overnatting, godtgjøring av reiseutgifter, pendlerreise, tapt arbeidsfortjeneste og omsorgsarbeid o.l.).

3 Arbeidsgodtgjøring

3.1 Generelt

Den faste godtgjøringen vil bli utbetalt én gang i måneden. Godtgjøringen er innberetningspliktig og skattepliktig. Det utbetales ikke feriepenger av godtgjøringen, jfr. Ferielovens bestemmelser.

Medlemmer som får utbetalt fast godtgjøring, har rett til innmeldelse i tjenstepensjonsordningen som gjelder for alle ansatte etter gjeldende bestemmelser. Den enkelte folkevalgt kan selv velge å reservere seg mot dette.

Fylkesordfører og varaordfører og andre politikere som mottar fast godtgjøring skal være dekket av samme forsikringsordninger som ansatte i Troms fylkeskommune. Folkevalgte i Troms fylkeskommune dekkes av fylkeskommunens ulykkes - og tjenestereiseforsikring under utøvelse av ombudet.

3.2 Fast godtgjøring

3.2.1 Fylkesordfører - fylkesvaraordfører

- Godtgjøring til fylkesordfører settes til 100 % av basisgodtgjøring.
- Godtgjøring til fylkesvaraordfører settes til 50 % av basisgodtgjøring.

3.2.2 Fylkesutvalg

Medlemmer av fylkesutvalget utbetales en årlig godtgjøring på 20 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker deltakelse i utvalgsmøter, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise og utvalgsreiser.

3.2.3 Medlemmer og ledere av hovedutvalg

- Leder av hovedutvalg godtgjøres med 20 % av basisgodtgjøring.
- Nestleder av hovedutvalg godtgjøres med 10 % av basisgodtgjøring.
- Medlemmer av hovedutvalg godtgjøres med 7,5 % av basisgodtgjøring.

Godtgjøringen dekker deltakelse i utvalgsmøter, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise og utvalgsreiser.

3.2.4 Basisgodtgjøring til fylkestingets medlemmer

Alle medlemmer av fylkestinget får utbetalt en godtgjøring på 10 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker deltakelse i fylkestingssamlinger, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise.

3.2.5 Godtgjøring leder og nestleder av kontrollutvalget

Leder av kontrollutvalget tilstås 20 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker alle forberedelser, deltagelse i møter og tid til inn- og hjemreise. Nestleder tilstås en godtgjøring på 10 % av basisgodtgjøring.

3.2.5 Godtgjøring medlemmer av kontrollutvalget

Tilstås 7,5 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker alle forberedelser, deltagelse i møter og tid til inn- og hjemreise.

3.2.6 Gruppene

Partigruppene utbetales en godtgjøring som beregnes med en fast sum uavhengig av gruppens størrelse, og en variabel sum avhengig av gruppens størrelse.

Gruppens størrelse er fastsatt gjennom valgresultatet i fylkestingsvalget. Det utbetales ikke egen godtgjøring til uavhengige representanter. Uavhengige representanter kan heller ikke telles med i en annen gruppe.

Godtgjøringen settes til 10 prosent uavhengig av gruppens størrelse samt 10 prosent pr. gruppemedlem. Dersom ikke annet oppgis fra gruppen, utbetales godtgjøringen til gruppeleder.

3.2.7 Telefon- og IKT godtgjøring

Fylkesordfører og fylkesvaraordførere og heldagspolitikere følger gjeldende reglement for mobiltelefon og bredbånd for ansatte i fylkeskommunen. Fylkesordfører og varaordførere og heldagspolitikere skal signere på at de har forstått reglement for IKT og informasjonssikkerhet.

Fylkestingets representanter må inneha datautstyr som er nødvendig for å utøve sitt virke. Dersom man har behov for å kjøpe inn utstyr gjøres dette i tråd med egen veileder.

4 Møtegodtgjøring

4.1 Generelt

Dersom krav om møtegodtgjøring fremmes, skal det føres opp på reiseregningen. Beløpet er innberetningspliktig og skattepliktig. Det utbetales ikke feriepenger av møtegodtgjøringen. Er møtetid og reisetid under 1 time totalt, utbetales ikke møtegodtgjøring. Overstiger møte- og reisetid 4 timer totalt, ytes full daglig møtegodtgjøring. Er møte- og reisetid innenfor en ramme av 1 til 4 timer totalt, ytes halv daglig møtegodtgjøring. Det gis kun en møtegodtgjøring for hver møtedag. Strekker et møte seg over flere dager, gis det en møtegodtgjøring – ref. 3. ledd - pr. møtedag.

4.2 Møtegodtgjøring for varamedlem i fylkestinget og utvalg

Varamedlemmer i fylkestinget, fylkestingets utvalg, mottar møtegodtgjøring med en sats på 0,5 % av basisgodtgjøring per møtedag. Godtgjøringen vil dekke deltakelse i fylkestingssamling, gruppemøte, utvalgsmøte og tid som medgår til inn- og hjemreise

4.3 Møtegodtgjøring for utvalg, styrer og råd

Medlemmer og varamedlem i folkevalgte organ og andre fylkeskommunale tillitsverv som er omfattet av forskriften mottar møtegodtgjøring med en sats på 0,15 % av basisgodtgjøring per møtedag. Møteleder utbetales et tillegg på 10 % av møtegodtgjøringen per møtedag. Dette gjelder ikke leder av hovedutvalgene og kontrollutvalget.

4.4 Deltakelse på kurs og konferanse

Et medlem av fylkestinget som blir bedt om eller får aksept av fylkesordfører til å delta på kurs og konferanser, tilstås dekning av reise - og oppholdsutgifter. Slike utgifter dekkes i så fall av budsjettrammen til den som har bedt om eller gitt slik aksept. Jfr. pkt.2.2.3, 2. ledd, tilstås ikke møtegodtgjøring for å delta på kurs og konferanser.

4.5 Representasjon i eksterne møter

Et medlem av fylkestinget som ikke er heldagspolitiker som blir bedt av fylkesordfører eller varaordfører om å representere fylkeskommunen i eksterne møter, tilstås møtegodtgjøring etter pkt. 4.3, og dekning av reise – og oppholdsutgifter. Møtegodtgjøring og slike utgifter, dekkes i så fall av budsjettetrammen til den som har bedt om slik representasjon.

5 Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste

5.1 Generelt

Dette gjelder for medlemmer i styrer, råd og utvalg som ikke omfattes av fylkestingets godtgjøring og annen fast arbeidsgodtgjørelse.

Den som har et fylkeskommunalt tillitsverv har krav på erstatning for tap av inntekt som følge av utøving av vervet, jf. kommuneloven § 8-3 tredje ledd. Erstatning for tap av inntekt ytes kun der det er dokumentert eller sannsynliggjort at det foreligger faktisk tap av inntekt. Tap av fritid erstattes ikke.

Erstatningen ytes opp til et fastsatt beløp per dag. Det skilles mellom legitimert og ulegitimert tap. Viser til lokal veileder.

5.2 Legitimert tap

Arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som har hatt faktisk tap av inntekt som følge av sitt verv kan kreve erstatning for legitimert tap.

Legitimert tap erstattes med full refusjon av det faktiske tap, med en begrensning oppad på 0,4 % av basisgodtgjøring per møte- og reisedag.

Erstatning for legitimert tap forutsetter at tapet dokumenteres.

For arbeidstakere skal dokumentasjon foreligge i form av erklæring fra arbeidsgiver om at fraværet vil medføre inntektstap, og inntektstapets størrelse inklusive feriepengene og eventuelle pensjonsytelser skal dokumenteres. Oppgjør for legitimert tap skal fortrinnsvis skje mellom arbeidsgiver og fylkeskommunen. Faktura sendes fylkeskommunen kvartalsvis eller halvårsvis. Der faktura ikke sendes fra arbeidsgiver fremmes krav om erstatning via elektronisk reiseregning, med dokumentasjon vedlagt.

Selvstendig næringsdrivende som krever erstatning for legitimert tap må sannsynliggjøre inntektstapets størrelse ved siste års ligningsattest.

5.3 Ulegitimert tap

Fylkeskommunalt tillitsvalgte som ikke har fast lønnet arbeid, men har tap i inntekt ved at de må forsømme sine ordinære gjøremål som følge av vervet, kan kreve erstatning for ulegitimert tap. Dette kan omfatte fylkeskommunale tillitsvalgte som er pensjonister, hjemmeværende, studenter og frilansere.

Ulegitimert tap erstattes med 0,1 % av basisgodtgjøring per møte- og reisedag. Erstatning for ulegitimert tap forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring.

Krav om erstatning for ulegitimert tap fremmes via elektronisk reiseregning.

6 Kostgodtgjøring

Kostgodtgjøring dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ. Som hovedregel ytes ikke kostgodtgjøring når reiseavstanden fra hjemmet til møtestedet er mindre enn 15 km en vei.

Denne begrensningen gjelder ikke medlemmer av fylkestinget og fylkesutvalget når det er møte i fylkestinget.

Gruppemøter som holdes dagen før og i tilknytning til fylkestingets åpning, gir rett til kostgodtgjøring for de som er innkalt til fylkesting og/eller utvalgsmøter.

Kostgodtgjøringen gjelder også for utvalgsmøter. Kostgodtgjøring gjelder også for møtende varamedlemmer i utvalg.

Det skal ikke gis kostgodtgjøring for mer enn den tid som normalt må antas å medgå til å skjøtte vervet. Avvik må derfor forklares på reiseregningen.

Dersom enkeltmåltider er dekket av andre enn arbeidstakeren selv, foretas det måltidstrekk.

7 Godtgjøring av utgifter til overnatting

Utgifter til overnatting/ulegitimert tillegg (nattillegg), dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

8 Godtgjøring av reiseutgifter

Reiseutgifter dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. For øvrig vises til bestemmelsene i Statens reiseregulativ og retningslinjer for tjenestereiser – folkevalgte Troms fylkeskommune. Kvitteringer for reiseutlegg skal vedlegges reiseregningen.

9 Pendlerreise

Fylkesordførere, fylkesvaraordførere og heldagspolitikere kan få dekket reiseutgifter mellom arbeidssted eller pendlerbolig og den folkevalgtes hjemsted inntil én gang per uke. Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. Dekning av utgiftene skjer i tråd med statens reiseregulativ. Det dekkes ikke diett.

10 Godtgjøring av utgifter til omsorgsarbeid

Legitimerte utgifter vedrørende omsorgsarbeid, begrenset oppad til kr 1.250 pr. møtedag dekkes ved deltakelse i fylkeskommunale møter. Godtgjøring skal utbetales til den som utfører omsorgsarbeidet.

Reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med omsorgsarbeid som medfører at møtedeltakeren medbringer den person omsorgen omfatter til møtestedet, dekkes etter Statens reiseregulativ. Dette punktet gjelder både for de som får fast godtgjøring etter punkt 2.2. og de som får godtgjøring etter punkt 3.

11 Reduksjon i godtgjøring ved fravær

Dersom et fylkestingsmedlem har fravær fra fylkestingssamlinger, utvalgsmøter og utvalgsreiser, trekkes 0,5 % av basisgodtgjøring pr. møtedag.

Ved egenmeldt sykdom er inntil totalt 3 fraværsdager trekkfrie per år.

Ved sykemelding følges rutinebeskrivelse: «Sykepenger, foreldrepenger m.v. for folkevalgte med fast godtgjøring.» Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag eller militær- eller sivilforsvarstjeneste, inkludert heimevernsøvelse/repetsjonsøvelse.

12 Velferdsordninger

12.1 Sykepenger

Dersom den folkevalgte som har fast godtgjøring ikke får full refusjon av sykepenger eller fødselspengene fra sin ordinære arbeidsgiver eller direkte fra NAV, vil fylkeskommunen dekke mellomlegget, slik at den folkevalgte ikke får noe inntektstap i perioden.

Fylkeskommunen dekker sykepenger for folkevalgte omfattet av første ledd. Fylkeskommunen forskutterer sykepengene gjennom ordinær utbetaling av godtgjøring, og får refusjon direkte fra NAV, oppad begrenset til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (6G). Fylkeskommunen dekker også sykepengene etter arbeidsgiverperioden som overstiger 6G, begrenset til differansen mellom 6G og den folkevalgtes godtgjøring i samme periode.

12.2 Ettergodtgjøring

Fylkesordfører, fylkesvaraordfører eller andre folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse kan tilstås etter søknad ettergodtgjøring fra utløpet av valgperioden eller fra det tidspunktet vedkommende må fratruke i løpet av valgperioden. Ettergodtgjøring tilstås ikke folkevalgte som fratruker verv frivillig.

Folkevalgte kan tilstås ettergodtgjøring i inntil 3 måneder.

Ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Ettergodtgjøringsmottakeren plikter å melde fra til fylkestingets sekretariat om annen inntekt i ettergodtgjøringsperioden.

Søknad om ettergodtgjøring behandles av fylkesordfører i tråd med lokal veileder. Ved søknad fra fylkesordfører eller tvil om vilkårene for ettergodtgjøring er oppfylt, avgjør fylkesutvalget søknaden. For øvrig vises det til kommunelovens §8-6.

12.3 Permisjoner

Fylkesordfører, fylkesvaraordfører og andre folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse har rett til permisjon fra sitt verv i forbindelse med svangerskap/fødsel og adopsjon, amming, barns og barnepassers sykdom, omsorg for og pleie av nærstående, militærtjeneste og religiøse høytider.

Permisjon innvilges etter søknad i samråd med reglene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-10, 12-12 og 12-15.

Under permisjonen beholder de folkevalgte godtgjøringen i inntil to uker, med mindre de gir avkall på den. Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og permisjon ved barns og barnepassers sykdom skal fylkeskommunen sørge for at de folkevalgte får rett til å beholde godtgjøringen etter de samme reglene som gjelder for ansatte i fylkeskommunen.

12.4 Pendlerbolig

Ved behov kan fylkeskommunen stille bolig til disposisjon for politikere som er heldagspolitikere. Dette gjøres etter eget reglement.

12.5 Kontorplass

Det stilles kontorplass med nødvendig utstyr til disposisjon for folkevalgte med 50 prosent godtgjøring eller mer samt partigruppene. Dette kan være på fylkeshuset i Tromsø eller på annet egnet sted i fylket. Behov for kontorplass og plassering avklares nærmere med fylkesordfører.

13 Folkevalgte som er tilsatt i fylkeskommunen

Folkevalgte med tilsettingsforhold i fylkeskommunen, skal innvilges permisjon uten lønn fra sin stilling i det omfang som er nødvendig for å oppfylle lovbestemt møteplikt jfr. AML § 12–13, Kommunelovens § 40.1 og HTA § 14.1. Godtgjøringsreglementet gjelder videre på vanlig måte for ansatte i fylkeskommunen som er folkevalgte i fylkeskommunen.

14. Godtgjøring av utgifter til ekstra gruppemøte

Fylkestingsgruppene kan få dekket reiseutgifter, overnatting og diett for et ekstra gruppemøte inntil én gang per år.

Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. For øvrig vises til bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

Representanten Bjarne Rohde, SV, fremmet følgende forslag (5) til nytt pkt.:

Dersom den enkelte representant/vararepresentant samtykker, kan det gjøres trekk i godtgjøringen til partiskatt eller andre formål som utbetales til partigruppen. Reglementet blir justert i tråd med dette.

Representanten Katrine Boel Gregussen, SV, fremmet følgende forslag (6):

Forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår i Troms fylkeskommune skal evalueres etter 1 år og behandles på nytt i desember 2024.

Representanten Eirik L. Melvik, Ap, fremmet følgende forslag (7) på vegne av Ap, H, MDG, V og KrF:

3.2.6 Gruppene

Partigruppene utbetales en godtgjøring som beregnes med en fast sum uavhengig av gruppens størrelse, og en variabel sum avhengig av gruppens størrelse. Godtgjøringen settes til 5 % uavhengig av gruppestørrelse samt 7 % pr. gruppelem. Dersom ikke annet oppgis fra gruppen, utbetales godtgjøringen til gruppen.

Representanten Bjørn Lasse Haug, INP, fremmet følgende forslag (8):

INP foreslår at en egen lønnsnemd opprettes til fastsetting av politikerlønninger. Denne lønnsnemden skal ikke bestå av politikere.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (9) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF som justering av tekst om pensjon i pkt. 3.1 Generelt:

Forslag til ny formulering:

Medlemmer som får utbetalt fast godtgjøring, har rett til innmeldelse i tjenestepensjonsordningen som gjelder for alle ansatte etter gjeldende bestemmelser. Den enkelte folkevalgt kan selv velge å reservere seg mot dette.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (10) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF som justering av tekst om forsikring i pkt. 3.1 Generelt:

Forslag til ny formulering:

Fylkesordførere og varaordførere og andre politikere som mottar fast godtgjøring skal være dekket av samme forsikringsordninger som ansatte i Troms fylkeskommune. Folkevalgte i Troms fylkeskommune dekkes av fylkeskommunens ulykkes- og tjenestereiseforsikring under utøvelse av ombudet.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (11) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Satsen for medlemmer av fylkesutvalget i pkt. 3.2.2 settes til 30 prosent av basisgodtgjøringen.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (12) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Satsen for kontrollutvalgets leder i pkt. 3.2.5 settes til 30 prosent.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (13) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF sin alternativ a:

Forslag til justert formulering og sats(er) i pkt. 3.2.6 Gruppene

Alternativ a) Forslag til ny formulering og sats:

Partigruppene utbetales en godtgjøring som beregnes med en fast sum uavhengig av gruppens størrelse, og en variabel sum avhengig av gruppens størrelse.

Gruppens størrelse er fastsatt gjennom valgresultatet i fylkestingsvalget. Det utbetales ikke egen godtgjøring til uavhengige representanter. Uavhengige representanter kan heller ikke telles med i en annen gruppe.

Godtgjøringen settes til 10 prosent uavhengig av gruppens størrelse samt 10 prosent pr. gruppemedlem. Dersom ikke annet oppgis fra gruppen, utbetales godtgjøringen til gruppeleder.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (14) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF sin alternativ b:

Alternativ b) Forslag til ny formulering og sats – ulikt mellom flertallet og mindretallet:

Partigruppene utbetales en godtgjøring som beregnes med en fast sum uavhengig av gruppens størrelse, og en variabel sum avhengig av gruppens størrelse.

Gruppens størrelse er fastsatt gjennom valgresultatet i fylkestingsvalget. Det utbetales ikke egen godtgjøring til uavhengige representanter. Uavhengige representanter kan heller ikke telles med i en annen gruppe.

Godtgjøringen settes til 5 prosent uavhengig av gruppens størrelse samt 5 prosent pr. gruppedlem for partigruppene i flertallet.

Godtgjøringen settes til 10 prosent uavhengig av gruppens størrelse samt 10 prosent pr. gruppedlem for partigruppene i mindretallet.

Dersom ikke annet oppgis fra gruppen, utbetales godtgjøringen til gruppeleder.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (15) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF om å ta inn kapittel om kontorplass:

Forslag til kapittel/formulering:

Det stilles kontorplass med nødvendig utstyr til disposisjon for folkevalgte med 50 prosent godtgjøring eller mer samt partigruppene. Dette kan være på fylkeshuset i Tromsø eller på annet egnet sted i fylket. Behov for kontorplass og plassering avklares nærmere med fylkesordfører.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (16) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Pkt. 13 Folkevalgte som er tilsatt i fylkeskommunen foreslås tatt ut av reglementet i sin helhet.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (17) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Forslag til ny formulering i pkt. 12.1 Sykepenger:

Fylkeskommunen dekker sykepenger for folkevalgte omfattet av første ledd. Fylkeskommunen forskutterer sykepenger gjennom ordinær utbetaling av godtgjøring, og får refusjon direkte fra NAV.

Representanten Kristian Eilertsen, FrP, fremmet følgende endringsforslag (18) på vegne av FrP, SV, INP, R, Sp og NKF:

Folkevalgte som ikke er heldagspolitikker, har rett til tappt arbeidsfortjeneste. Reglementet justeres i tråd med dette.

Votering:

35 representanter til stede:

Innstillingen satt opp mot forslag (4) – Innstillingen vedtatt mot 16 stemmer (Mot: FrP, SV, Sp, R, INP og NKF).

Forslag (2) – enstemmig vedtatt.

Forslag (3) – enstemmig vedtatt.

Forslag (7) – vedtatt mot 3 stemmer (SV)

Forslag (9) – fikk 15 stemmer, falt (Mot: Ap, H, INP, MDG, V, KrF)

Forslag (10) – fikk 16 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF)

Forslag (11) – fikk 13 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV)

Forslag (12) – fikk 13 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV)
Forslag (13) – fikk 13 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV)
Forslag (14) – fikk 13 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV)
Forslag (15) – fikk 12 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV, R)
Forslag (16) – vedtatt mot 2 stemmer (Mot: H, R)
Forslag (17) – fikk 12 stemme, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV, R)
Forslag (18) – fikk 16 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF)
Forslag (1) – vedtatt mot 4 stemmer (FrP, SV)
Forslag (5) – fikk 7 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV, FrP, Sp, R, NKF)
Forslag (6) – fikk 16 stemmer, falt ((Mot: Ap, H, MDG, V, KrF)
Forslag (8) – fikk 11 stemmer, falt (Mot: Ap, H, MDG, V, KrF, SV, Sp, R)

Fylkestingets vedtak:

1. Troms fylkesting har behandlet forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår i Troms fylkeskommune.
2. Troms fylkesting vedtar forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår i Troms fylkeskommune med endringer til reglementet:

1. Hjemmel og gyldighet

1.1 Hjemmel

Forskriften er fastsatt i desember 2023 av Troms fylkesting med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 8-3, 8-4, 8-6 og 8-10.

1. 2 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft når den er vedtatt.

2 Forskriftens virkeområde

2.1 Generelt

Forskriften har som formål å sikre den som har et fylkeskommunalt tillitsverv kompensasjon for sin arbeidsinnsats som ombud, erstatte tap i arbeidsinntekt, samt dekke utgifter forbundet med tillitsvervet, slik det er bestemt i kommuneloven § 8-3, 8-4 og 8-5.

2.2 Fortolkninger

Fylkesutvalget har fullmakt til å fortolke reglementet og avgjøre tvilstilfeller.

Grunnlaget for godtgjørelsene er den godtgjørelsen Stortingets lønnskommisjons fastsetter for stortingsrepresentantene. Virkningspunkt for endringer er 01.05. dersom ikke annet er bestemt. Basisgodtgjøring utgjør 100 % av stortingsrepresentantenes godtgjøring, og dette blir heretter brukt som referanse for godtgjøringer.

Fylkeskommunen bruker Statens reiseregulativ som grunnlag for reiseoppgjør. Reiseregninger skal leveres elektronisk. Fylkestinget har vedtatt egne retningslinjer for tjenestereiser – folkevalgte i Troms. Summeringsprinsippet legges til grunn for utregning av den faste godtgjøringen. Den samlede godtgjøringen til enkeltrepresentanter, utenom fylkesordførere og fylkesvaraordførere, kan ikke overstige 90 % av basisgodtgjøringen.

Reglene om godtgjøring gjelder i all hovedsak politisk valgte medlemmer til faste utvalg, styre og råd, samt fylkesutvalget.

Heldagspolitikere er den som har minst 70 % godtgjøring av basisgodtgjøringen.

2.3 De forskjellige arter godtgjøring

Litt forenklet kan det sies at reglene omfatter to hovedtyper godtgjøring:

1. Vederlag for det arbeid som utføres (fast godtgjøring og møtegodtgjøring).
2. Vederlag for utlegg (kostgodtgjøring, utgifter til overnatting, godtgjøring av reiseutgifter, pendlerreise, tapt arbeidsfortjeneste og omsorgsarbeid o.l.).

3 Arbeidsgodtgjøring

3.1 Generelt

Den faste godtgjøringen vil bli utbetalt én gang i måneden. Godtgjøringen er innberetningspliktig og skattepliktig. Det utbetales ikke feriepenger av godtgjøringen, jfr. Ferielovens bestemmelser. Medlemmer som får utbetalt fast godtgjøring med et beløp tilsvarende 33,33 % eller mer av fylkesordføreres godtgjøring, har rett til innmeldelse i pensjonsordningen etter gjeldende bestemmelser. Forøvrig vises det til KLP sine vedtekter.

Fylkesordfører og varaordfører og andre heldagspolitikere skal være dekket av samme forsikringsordninger som ansatte i Troms fylkeskommune. Folkevalgte i Troms fylkeskommune dekkes av fylkeskommunens ulykkes- og tjenestereiseforsikring under utøvelse av ombudet.

3.2 Fast godtgjøring

3.2.1 Fylkesordfører - fylkesvaraordfører

- Godtgjøring til fylkesordfører settes til 110% av basisgodtgjøring.
- Godtgjøring til fylkesvaraordfører settes til 100 % av basisgodtgjøring.

3.2.2 Fylkesutvalg

Medlemmer av fylkesutvalget utbetales en årlig godtgjøring på 20 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker deltakelse i utvalgsmøter, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise og utvalgsreiser.

3.2.3 Medlemmer og ledere av hovedutvalg

- Leder av hovedutvalg godtgjøres med 60 % av basisgodtgjøring.
- Nestleder av hovedutvalg godtgjøres med 20 % av basisgodtgjøring.
- Medlemmer av hovedutvalg godtgjøres med 7,5 % av basisgodtgjøring.

Godtgjøringen dekker deltakelse i utvalgsmøter, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise og utvalgsreiser.

3.2.4 Basisgodtgjøring til fylkestingets medlemmer

Alle medlemmer av fylkestinget får utbetalt en godtgjøring på 10 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker deltakelse i fylkestingssamlinger, gruppemøter, tid som medgår til inn- og hjemreise.

3.2.5 Godtgjøring leder av kontrollutvalget

Tilstås 20 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker alle forberedelser, deltagelse i møter og tid til inn- og hjemreise.

3.2.5 Godtgjøring medlemmer av kontrollutvalget

Tilstås 4 % av basisgodtgjøring. Godtgjøringen dekker alle forberedelser, deltagelse i møter og tid til inn- og hjemreise.

3.2.6 Gruppene

Partigruppene utbetales en godtgjøring som beregnes med en fast sum uavhengig av gruppens størrelse, og en variabel sum avhengig av gruppens størrelse. Godtgjøringen settes til 5 % uavhengig av gruppestørrelse samt 7 % pr. gruppelem. Dersom ikke annet oppgis fra gruppen, utbetales godtgjøringen til gruppen.

3.2.7 Telefon- og IKT godtgjøring

Fylkesordfører og fylkesvaraordfører og heldagspolitikere følger gjeldende reglement for mobiltelefon og bredbånd for ansatte i fylkeskommunen. Fylkesordfører og varaordfører og heldagspolitikere skal signere på at de har forstått reglement for IKT og informasjonssikkerhet. Fylkestingets representanter må inneha datautstyr som er nødvendig for å utøve sitt virke. Dersom man har behov for å kjøpe inn utstyr gjøres dette i tråd med egen veileder.

4 Møtegodtgjøring

4.1 Generelt

Dersom krav om møtegodtgjøring fremmes, skal det føres opp på reiseregningen. Beløpet er innberetningspliktig og skattepliktig. Det utbetales ikke feriepenge av møtegodtgjøringen. Er møtetid og reisetid under 1 time totalt, utbetales ikke møtegodtgjøring. Overstiger møte- og reisetid 4 timer totalt, ytes full daglig møtegodtgjøring. Er møte- og reisetid innenfor en ramme av 1 til 4 timer totalt, ytes halv daglig møtegodtgjøring.

Det gis kun en møtegodtgjøring for hver møtedag. Strekker et møte seg over flere dager, gis det en møtegodtgjøring – ref. 3. ledd - pr. møtedag.

4.2 Møtegodtgjøring for varamedlem i fylkestinget og utvalg

Varamedlemmer i fylkestinget, fylkestingets utvalg, mottar møtegodtgjøring med en sats på 0,5 % av basisgodtgjøring per møtedag. Godtgjøringen vil dekke deltakelse i fylkestingssamling, gruppemøte, utvalgsmøte og tid som medgår til inn- og hjemreise

4.3 Møtegodtgjøring for utvalg, styrer og råd

Medlemmer og varamedlem i folkevalgte organ og andre fylkeskommunale tillitsverv som er omfattet av forskriften mottar møtegodtgjøring med en sats på 0,15 % av basisgodtgjøring per møtedag. Møteleder utbetales et tillegg på 10 % av møtegodtgjøringen per møtedag. Dette gjelder ikke leder av hovedutvalgene og kontrollutvalget.

4.4 Deltakelse på kurs og konferanse

Et medlem av fylkestinget som blir bedt om eller får aksept av fylkesordfører til å delta på kurs og konferanser, tilstås dekning av reise - og oppholdsutgifter.

Slike utgifter dekkes i så fall av budsjettammen til den som har bedt om eller gitt slik aksept. Jfr. pkt.2.2.3, 2. ledd, tilstås ikke møtegodtgjøring for å delta på kurs og konferanser.

4.5 Representasjon i eksterne møter

Et medlem av fylkestinget som ikke er heldagspolitiker som blir bedt av fylkesordfører eller varaordfører om å representere fylkeskommunen i eksterne møter, tilstås møtegodtgjøring etter pkt. 4.3, og dekning av reise – og oppholdsutgifter.

Møtegodtgjøring og slike utgifter, dekkes i så fall av budsjettammen til den som har bedt om slik representasjon.

5 Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste

5.1 Generelt

Dette gjelder for medlemmer i styrer, råd og utvalg som ikke omfattes av fylkestingets godtgjøring og annen fast arbeidsgodtgjørelse.

Den som har et fylkeskommunalt tillitsverv har krav på erstatning for tap av inntekt som følge av utøving av vervet, jf. kommuneloven § 8-3 tredje ledd. Erstatning for tap av inntekt ytes kun der det er dokumentert eller sannsynliggjort at det foreligger faktisk tap av inntekt. Tap av fritid erstattes ikke.

Erstatningen ytes opp til et fastsatt beløp per dag. Det skilles mellom legitimert og ulegitimert tap. Viser til lokal veileder.

5.2 Legitimert tap

Arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som har hatt faktisk tap av inntekt som følge av sitt verv kan kreve erstatning for legitimert tap.

Legitimert tap erstattes med full refusjon av det faktiske tap, med en begrensning oppad på 0,4 % av basisgodtgjøring per møte- og reisedag.

Erstatning for legitimert tap forutsetter at tapet dokumenteres.

For arbeidstakere skal dokumentasjon foreligge i form av erklæring fra arbeidsgiver om at fraværet vil medføre inntektstap, og inntektstapets størrelse inklusive feriepenge og eventuelle pensjonsytelser skal dokumenteres. Oppgjør for legitimert tap skal fortrinnsvis skje mellom arbeidsgiver og fylkeskommunen. Faktura sendes fylkeskommunen kvartalsvis eller halvårsvis. Der faktura ikke sendes fra arbeidsgiver fremmes krav om erstatning via elektronisk reiseregning, med dokumentasjon vedlagt.

Selvstendig næringsdrivende som krever erstatning for legitimert tap må sannsynliggjøre inntektstapets størrelse ved siste års ligningsattest.

5.3 Ulegitimert tap

Fylkeskommunalt tillitsvalgte som ikke har fast lønnet arbeid, men har tap i inntekt ved at de må forsømme sine ordinære gjøremål som følge av vervet, kan kreve erstatning for ulegitimert tap. Dette kan omfatte fylkeskommunale tillitsvalgte som er pensjonister, hjemmeværende, studenter og frilansere.

Ulegitimert tap erstattes med 0,1 % av basisgodtgjøring per møte- og reisedag. Erstatning for ulegitimert tap forutsetter at tapet sannsynliggjøres med begrunnet egenerklæring. Krav om erstatning for ulegitimert tap fremmes via elektronisk reiseregning.

6 Kostgodtgjøring

Kostgodtgjøring dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ. Som hovedregel ytes ikke kostgodtgjøring når reiseavstanden fra hjemmet til møtestedet er mindre enn 15 km en vei. Denne begrensningen gjelder ikke medlemmer av fylkestinget og fylkesutvalget når det er møte i fylkestinget.

Gruppemøter som holdes dagen før og i tilknytning til fylkestingets åpning, gir rett til kostgodtgjøring for de som er innkalt til fylkesting og/eller utvalgsmøter.

Kostgodtgjøringen gjelder også for utvalgsmøter. Kostgodtgjøring gjelder også for møtende varamedlemmer i utvalg.

Det skal ikke gis kostgodtgjøring for mer enn den tid som normalt må antas å medgå til å skjøtte vervet. Avvik må derfor forklares på reiseregningen.

Dersom enkeltmåltider er dekket av andre enn arbeidstakeren selv, foretas det måltidstrekk.

7 Godtgjøring av utgifter til overnatting

Utgifter til overnatting/ulegitimert tillegg (nattillegg), dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

8 Godtgjøring av reiseutgifter

Reiseutgifter dekkes etter bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. For øvrig vises til bestemmelsene i Statens reiseregulativ og retningslinjer for tjenestereiser – folkevalgte Troms fylkeskommune. Kvitteringer for reiseutlegg skal vedlegges reiseregningen.

9 Pendlerreise

Fylkesordfører, fylkesvaraordfører og heldagspolitikere kan få dekket reiseutgifter mellom arbeidssted eller pendlerbolig og den folkevalgtes hjemsted inntil én gang per uke. Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. Dekning av utgiftene skjer i tråd med statens reiseregulativ. Det dekkes ikke diett.

10 Godtgjøring av utgifter til omsorgsarbeid

Legitimerte utgifter vedrørende omsorgsarbeid, begrenset oppad til kr 1.250 pr. møtedag dekkes ved deltakelse i fylkeskommunale møter. Godtgjøring skal utbetales til den som utfører omsorgsarbeidet.

Reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med omsorgsarbeid som medfører at møtedeltakeren medbringer den person omsorgen omfatter til møtestedet, dekkes etter Statens reiseregulativ. Dette punktet gjelder både for de som får fast godtgjøring etter punkt 2.2. og de som får godtgjøring etter punkt 3.

11 Reduksjon i godtgjøring ved fravær

Dersom et fylkestingsmedlem har fravær fra fylkestingssamlinger, utvalgsmøter og utvalgsreiser, trekkes 0,5 % av basisgodtgjøring pr. møtedag.

Ved egenmeldt sykdom er inntil totalt 3 fraværsdager trekkfrie per år.

Ved sykemelding følges rutinebeskrivelse: «Sykepenger, foreldrepenger m.v. for folkevalgte med fast godtgjøring.» Det trekkes ikke godtgjøring ved fravær som gjelder eksamensdag eller militær- eller sivilforsvarstjeneste, inkludert heimevernsøvelse/repetisjonsøvelse.

12 Velferdsordninger

12.1 Sykepenger, fødselspenger og foreldrepenger

Dersom den folkevalgte som har fast godtgjøring ikke får full refusjon av syke-/fødsels- eller foreldrepenger fra sin ordinære arbeidsgiver eller direkte fra NAV, vil fylkeskommunen dekke mellomlegget, slik at den folkevalgte ikke får noe inntektstap i perioden.

Fylkeskommunen dekker sykepenger i arbeidsgiverperioden for folkevalgte omfattet av første ledd. Den folkevalgte med rett til sykepenger etter første ledd må selv søke NAV om sykepenger etter arbeidsgiverperioden, oppad begrenset til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp (6G). Fylkeskommunen dekker også sykepenger etter arbeidsgiverperioden som overstiger 6G, begrenset til differansen mellom 6G og den folkevalgtes godtgjøring i samme periode.

12.2 Ettergodtgjøring

Fylkesordfører, fylkesvaraordfører eller andre folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse kan tilstås etter søknad ettergodtgjøring fra utløpet av valgperioden eller fra det tidspunktet vedkommende må fratre i løpet av valgperioden. Ettergodtgjøring tilstås ikke folkevalgte som fratrer verv frivillig.

Folkevalgte kan tilstås ettergodtgjøring i inntil 3 måneder.

Ettergodtgjøring skal avkortes krone for krone mot annen inntekt. Det samme gjelder for ordinær inntekt som den folkevalgte frivillig avstår fra. Ettergodtgjøringsmottakeren plikter å melde fra til fylkestingets sekretariat om annen inntekt i ettergodtgjøringsperioden.

Søknad om ettergodtgjøring behandles av fylkesordfører i tråd med lokal veileder. Ved søknad fra fylkesordfører eller tvil om vilkårene for ettergodtgjøring er oppfylt, avgjør fylkesutvalget søknaden. For øvrig vises det til kommunelovens §8-6.

12.3 Permisjoner

Folkevalgte med fast godtgjøring har rett til permisjon fra sitt verv i forbindelse med svangerskap-/fødsel-/foreldrepermisjon og adopsjon, amming, barns og barnepassers sykdom, omsorg for og pleie av nærstående, militærtjeneste og religiøse høytider.

Under permisjonen beholder de folkevalgte godtgjøringen i inntil to uker, med mindre de gir avkall på den. Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og permisjon ved barns og barnepassers sykdom skal fylkeskommunen sørge for at de folkevalgte får rett til å beholde godtgjøringen etter de samme reglene som gjelder for ansatte i fylkeskommunen.

12.4 Pendlerbolig

Ved behov kan fylkeskommunen stille bolig til disposisjon for politikere som er heldagspolitikere. Dette gjøres etter eget reglement.

13. Godtgjøring av utgifter til ekstra gruppemøte

Fylkestingsgruppene kan få dekket reiseutgifter, overnatting og diett for et ekstra gruppemøte inntil én gang per år.

Reisen skal foretas på den for fylkeskommunen hurtigste og rimeligste måte så langt dette er mulig. For øvrig vises til bestemmelsene i Statens reiseregulativ.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 20/11630
Arkivkode
Saksbehandler Tine Maggi Roska

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Fylkestinget	12.12.2023	109/23

Kontrollutvalget i Troms og Finnmark fylkeskommune - Sak 52/2023 - Forvaltningsrevisjonsrapport oppfølging av budsjett- og regnskapsvedtak

Fylkestinget har behandlet saken i møte 12.12.2023 sak 109/23

Møtebehandling

Votering

54 representanter tilstede

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Fylkestingets vedtak

1. Fylkestinget viser til rapporten «Oppfølging av budsjett- og regnskapsvedtak» fra KomRev Nord IKS datert av 06.11.2023.
2. Fylkestinget registrerer at administrasjonen i de to fylkeskommunene i all hovedsak har fulgt opp vedtak truffet i forbindelse med budsjettbehandlinger og sentrale vedtak med økonomiske prioriteringer.
3. Fylkestinget registrerer at virkningen av budsjettvedtakene – og oppfølgingen av disse – særlig har vært en økning i begge fylkeskommunenes gjeldsnivå, som har medført høyere finansutgifter og mindre økonomisk handlingsrom. Samtidig påpekes det i rapporten at det har vært merforbruk innen utdanning og samferdsel i begge fylkeskommuner. Innsparingstiltak har vært foreslått i begge fylkeskommuner, men har ikke blitt iverksatt
4. Fylkestinget oversender rapporten til de to nye fylkestingene.
5. Fylkestinget anbefaler at det innarbeides gode rutiner for oppfølging og rapportering av fylkestingsvedtak i de to nye fylkeskommunene.

6. Saken tas for øvrig til orientering

Troms Holding AS

Ekstraordinær generalforsamling 1/2024

Møtetype: Hybridmøte / Ekstraordinær generalforsamling

Dato: 17. januar 2024, 12:00

Sted: Fylkesrådsalen, Fylkeshuset, Tromsø

Agenda

Sak 1: Åpning av generalforsamlingen

Generalforsamlingen vil bli åpnet av styrets leder.

Sak 2: Fortegnelse over fremmøtte

Den som åpner generalforsamlingen vil føre fortegnelse over hvilke aksjonærer som møter selv eller ved fullmektig, samt hvor mange aksjer og stemmer hver av dem representerer.

Sak 3: Godkjenning av innkalling og agenda

Det skal avklares om generalforsamlingen godkjenner innkallingen og agendaen.

Forslag til vedtak

Innkallingen og agenda godkjennes.

Sak 4: Valg av møteleder

Generalforsamlingen skal velge møteleder.

Sak 5: Valg av person til å signere protokollen sammen med møteleder

Det skal velges en person til å signere protokollen fra generalforsamlingen sammen med møtelederen.

Sak 6: Valg av nytt styre

Som følge av avholdelse av kommune og fylkestingsvalget i 2023 har hovedaksjonær bedt om at det avholdes en ekstraordinær generalforsamling for å endre styresammensetningen i Troms Holding AS. I tråd med aksjelovens §6-3 skal styret velges av generalforsamlingen. Troms Holdings vedtekter §6 - Styre, presiserer at styret skal bestå av 5 medlemmer. Troms fylkesting vedtok i sak 57/23 innstilling til nytt styre i Troms Holding AS:

- Representant: Benjamin Furuly, personlig vara: Håkon Vahl
- Representant: Kari-Anne Opsal, personlig vara: Eirik Losnegaard Mevik
- Representant: Aleksandra Seljeseth, personlig vara: Irene Dahl
- Representant: John Karlsen, personlig vara: Katrine Boel Gregussen
- Representant: Irene Lange Nordahl, personlig vara: Bjørn L. Haug

Forslag til vedtak

Følgende velges som medlemmer av styret:

- *Styrets leder: Benjamin Furuly, personlig vara Håkon Vahl*
- *Styrets nestleder: Kari-Anne Opsal, personlig vara Eirik Losnegaard Mevik*
- *Styremedlem: Aleksandra Seljeseth, personlig vara Irene Dahl*
- *Styremedlem: John Karlsen, personlig vara Katrine Boel Gregussen*
- *Styremedlem: Irene Lange Nordahl, personlig vara Bjørn L. Haug*

Sak 7: Tilleggssak: Tildeling av midler til kommunale næringsfond

Lavangen kommune ved ordfører Hege Myrseth Rollmoen ønsker å løfte saken "Tildeling av midler til kommunale næringsfond" ved generalforsamlingen (se vedlegg).

Rett til å få saker behandlet i generalforsamling reguleres av Aksjeloven § 5-11- Aksjeeiernes rett til å få saker behandlet på generalforsamling: En aksjeeier har rett til å få behandlet spørsmål på generalforsamlingen. Spørsmålet skal meldes skriftlig til styret innen syv dager før fristen for innkalling til generalforsamling sammen med et forslag til beslutning eller en begrunnelse for at spørsmålet settes på dagsordenen. Har innkallingen allerede funnet sted, skal det foretas en ny innkalling dersom fristen for innkalling til generalforsamling ikke er ute. En aksjeeier har også rett til å fremsette forslag til beslutning.

Det oppgis følgende bakgrunn for saken:

Slik det er nå prioriteres regionale prosjekt som er grenseoverskridende over kommunegrensene ved tildelinger fra Troms Holding. De minste kommunene som ikke har slike prosjekt, eller et apparat for å skrive slike søknader, får dermed mindre mulighet til å ta del i disse midlene.

Ved å tildele kommunene midler til næringsfond sikres hver kommune et grunnlag for næringsfond som brukes til næringsutvikling.

Søker har følgende forslag til vedtak:

«Generalforsamlingen henstiller styret i Troms Holding om å støtte kommunene i Troms ved å tildele kommunene næringsfond med minimum 1 millioner kroner til hver kommune, uavhengig av størrelse på kommunen».

Styret viser til spesifisering i Troms Holdings vedtekter §4 - om at: *"Tilskudd blir gitt til særskilte investerings- eller utviklingsprosjekt som fremmer regional utvikling innenfor den geografiske regionen Troms, slik Troms fylkeskommunes grenser var per 1. januar 2019, justert for kommunesammenslåinger som finner sted 01.01.2020 "..."* Styret avgjør fordelingen av årlig tilskudd innenfor den rammen generalforsamlingen har fastsatt. ... *Nærmere instruksjoner til styret for tilskuddsordningen blir fastsatt og endret av generalforsamlingen med 4/5 flertall."*

Den praktiske gjennomføringen i dag er at Eiermøtet i Troms Holding årlig setter en strategi for tilskuddsordningen. Generalforsamlingen avgjør deretter den økonomiske rammen for tilskudd. Styret spesifiserer utlysninger i tråd med strategi og vedtar på hvilke prosjekt som, etter søknad, mottar midler.

Det følger av vedtektene – tolket i lys av aksjonærvitalen – at styret og generalforsamlingen har følgende hovedoppgaver, i kronologisk rekkefølge:

- 1) Styret skal vedta forslag til beløpsmessig ramme for samlet årlig tilskudd
- 2) Generalforsamlingen skal vedta beløpsmessige ramme for samlet årlig tilskudd
- 3) Styret skal vedta tildeling av tilskudd til mottaker etter søknad til særskilt – altså et konkret beskrevet – investerings- og/eller utviklingsprosjekt innenfor rammen av generalforsamlingens vedtatte strategi

Forslaget til vedtak fremmet av eier Lavangen kommune ved ordfører Hege Myrseth Rollmoen vurderes knyttet til hovedoppgave 3) ovenfor. Ettersom forslaget ikke inneholder en angivelse av typer av investerings- og utviklingsprosjekt, forutsetter det en tildeling av tilskudd fra styret i Troms Holding til kommunene, uten at det foreligger en søknad som er knyttet til et særskilt, altså konkret beskrevet, investerings- og utviklingsprosjekt. Forslaget forutsetter i tillegg at kommunene skal foreta endelig tildeling av tilskudd til mottaker. Forslaget er således vurdert ikke i tråd med hovedoppgave 3) ovenfor og dermed heller ikke vedtektenes §4. Dette innebærer at forslaget vil kreve vedtektsendring.

Dersom generalforsamlingen ønsker å støtte forslaget som er framsatt vil det kreve en endring i vedtektene til Troms Holding jf. vedtektene §9. For å vedta en endring i vedtektene kreves det tilslutning fra 4/5 av så vel de avgitte stemmene som av aksjekapitalen i selskapet.

Forslag til vedtak

Framlagt forslag fra eier Lavangen kommune ved ordfører Hege Myrseth Rollmoen som henstiller styret i Troms Holding om å støtte kommunene i Troms ved å tildele kommunene næringsfond med minimum 1 millioner kroner til hver kommune, uavhengig av størrelse på kommunen, støttes ikke av generalforsamlingen i Troms Holding.

* * * * *

10. januar 2024 19:51

Utvalg: Kontrollutvalget i Troms og Finnmark fylkeskommune	Saksnummer: 09/2024	Møtedato: 25.01.2024	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

EVENTUELT

Innstilling til v e d t a k:

(saken fremmes uten innstilling til vedtak)

Saken gjelder:

Temaer som tas opp til drøfting i møtet.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Eventuelle andre saker utenom sakslisten tas opp og drøftes.

Tromsø, den 17. januar 2024

Audun Haugan
seniorrådgiver